

# διαδρομές

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ / ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ / ΒΙΒΛΙΑ / ΙΣΤΟΡΙΑ / ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ  
/ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ PAINT IT BLUE



Ένα "πέρασμα" με ιστορία



## ~ editorial ~

Ενας δρόμος που καθημερινά εξυπηρετεί εκατοντάδες Χανιώτες, που κινούνται από τη Χαλέπα και το Ακρωτήρι προς το κέντρο της πόλης και αντίστροφα, αλλά συνήθως περνάει απαρατήρητος, η οδός Ελευθερίου Βενιζέλου αποτελεί ένα ακόμα ζωντανό κομμάτι της ιστορίας της πόλης μας, που ξεκινάει από την πλατεία Αγοράς για να καταλήξει στην οικία Βενιζέλου στη Χαλέπα.

Στο σημερινό μας αφιέρωμα επικεντρωνόμαστε στο πιο "παρμελημένο" τμήμα της οδού, από τη "Ρέμβη" έως τη διασταύρωση με την Ηρώων Πολυτεχνείου, μέσα από αναμνήσεις κατοίκων της περιοχής αλλά και αρχαικό φωτογραφικό υλικό.

E.K.

## ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

σελ. 3 ~ φωτοαναδρομές



σελ. 4-7 ~ σινεμά, πολιτισμός

σελ. 8-9 ~ Οδός Ελευθερίου Βενιζέλου  
ένα "πέρασμα" με ιστορίασελ. 10 ~ Συνέντευξη  
PAINT IT BLUE

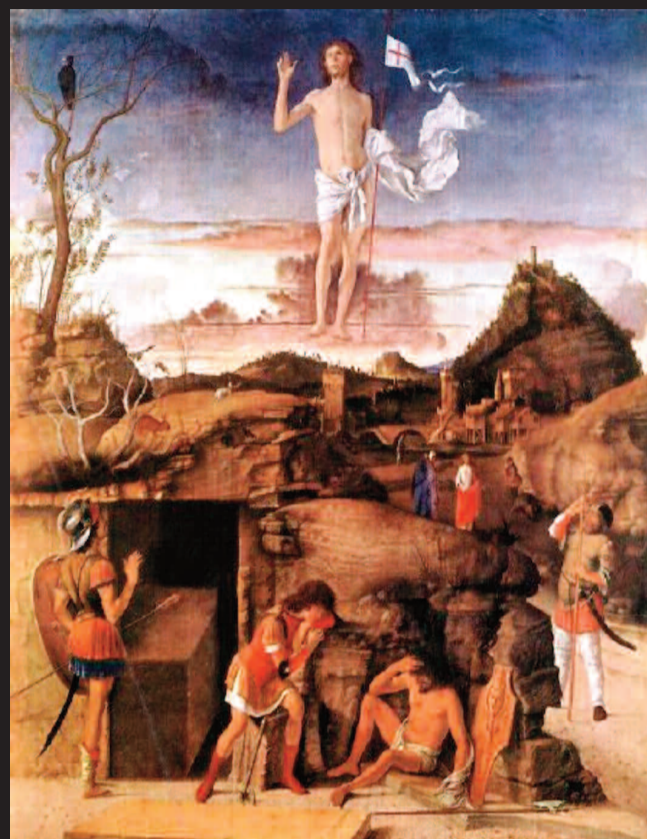
σελ. 11 ~ Βιβλία

σελ. 12 ~ Παιδότοπος

σελ. 13 ~ Η Εκπαίδευση  
στην αρχαία Ελλάδασελ. 14-15 ~ Πορεία στο άγνωστο  
με βάρκα την ελπίδα...

σελ. 16 ~ Υγεία &amp; Βότανα

No. 379

Φανταστικό  
μουσείο

Τζιοβάννι Μπελλίνι (Giovanni Bellini), "Η Ανάσταση του Κυρίου", 1479, Κρατική Πινακοθήκη, Βερολίνο.

Επιμέλεια: **ΜΙΧΑΗΛ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ**  
Ιστορικός Τέχνης - Αρχαιολόγος  
Humboldt Universität zu Berlin  
lastjudgment1540@hotmail.com

Είχε περάσει πια το Σάββατο, η Μαρία η Μαγδαληνή, η Μαρία η μητέρα του Ιάκωβου και η Σαλώμη αγόρασαν αρώματα για να πάνε και να τον αλείψουν. Έτσι, πολύ νωρίς το πρωί της πρώτης ημέρας της εβδομάδας, έρχονται στο μνήμα, την ώρα που είχε ανατείλει ο ήλιος, κι έλεγαν μεταξύ τους: Ποιος θα κυλήσει για μας την πέτρα από το στόμιο του μνήματος; Μα όταν κοίταξαν, βλέπουν ότι η πέτρα είχε κυλήσει μακριά από τη θέση της! Και ήταν η πέτρα αυτή πάρα πολύ μεγάλη. Κι όταν μπήκαν στο μνήμα, είδαν έναν νέο που καθόταν στα δεξιά, ντυμένο με λευκή στολή και καταλήφθηκαν από ένα ανάμεικτο αίσθημα έκπληξης και φόβου. Αλλά εκείνος είπε σ' αυτές: "Μη φοβάστε. Τον Ιησού ζητάτε, τον Ναζωραίο, που έχει σταυρωθεί. Αναστήθηκε! Δεν είναι εδώ! Να, κοιτάξτε τον τόπο που τον είχαν βάλει! Πηγαίνετε, λοιπόν, να πείτε στους μαθητές του και στον Πέτρο ότι ο Ιησούς πηγαίνει πριν από σας στη Γαλιλαία. Εκεί θα τον δείτε, όπως σας το είπα". Βγήκαν τότε από το μνήμα κι έφυγαν γρήγορα, ενώ τις είχε κυριεύσει τρόμος και κατάπληξη. Και σε κανέναν δεν είπαν τίποτε, γιατί φοβόνταν» (Ευαγγέλιο Μάρκου 28:1-10, Πρβλ. Λκ 24:1-12, Ιω 20:1-10).

"Η Ανάσταση του Κυρίου" του Τζιοβάννι Μπελλίνι χρωστά αναμφισβήτητα την υστεροφημία της στην καινοτόμο σύλληψη που κρύβεται πίσω από την απόδοση ενός εκ των πλέον δημοφιλών θεμάτων θρησκευτικής θεματικής εντός της ζωγραφικής Τέχνης. Η πρωτοτυπία και πρωτοπορία της καλλιτεχνικής σύλληψης του Μπελλίνι έγκειται στην επιτυχημένη "χειραφέτηση" και ομαλή ένταξη του φυσικού τοπίου στην απόδοση της σκηνής της "Ανάστασης", εντός της οποίας έως εκείνο το χρονικό σημείο επιτελούσε κατά κανόνα μονάχα τον ρόλο του δευτεραγωνιστή.

Στην "Ανάσταση" του Βερολίνου αντίθετα, που αρχικά προοριζόταν να κοσμήσει το παρεκκλήσι της οικογενείας Τσόρτσι (Zorzi) στην εκκλησία του San Michele in Isola στο ομώνυμο νησάκι που βρίσκεται ανάμεσα στη Βενετία και το Μουράνο, ο Μπελλίνι θα κερδίσει το στοίχημα της

επιτυχημένης και πάνω απ' όλα αβίαστης σύζευξης του φυσικού περιβάλλοντος χώρου με τους πρωταγωνιστές του συντελούμενου θαύματος. Μάλιστα θα λέγαμε ότι είναι το φυσικό τοπίο που κατέχει τον πρωταγωνιστικό ρόλο στη σύνθεση, με τις ανθρώπινες μορφές να καλούνται να επιτελέσουν έναν παραπληρωματικό ρόλο.

Στο πρώτο πλάνο διακρίνει κανείς αριστερά την ανοιχτή είσοδο στη σκοτεινή σπηλιά του βραχώδους τάφου.

Πεσμένη στο χώμα διακρίνεται η βαριά πέτρινη πλάκα που έφραζε άλλοτε την είσοδο στην ταφική κάμαρα. Ενας στρατιώτης -που από ορισμένους μελετητές ταυτίζεται με το Λονγκίνο- μοιάζει να αποδέχεται το συντελούμενο θαύμα, σηκώνοντας το δεξί χέρι σε μια ένδειξη δέους προς τον Αναστημένο, που ίπταται στον ουρανό κρατώντας με το αριστερό χέρι ως τρόπαιο τη σημαία της νίκης. Δύο άλλοι στρατιώτες -ο ένας γυμνός- έχουν δοθεί στην αγκαλιά του Μορφέα. Στα δεξιά ανοίγεται ένα μονοπάτι που οδηγεί το βλέμμα του θεατή στο δεύτερο πλάνο, όπου διακρίνονται οι μυροφόρες, ακόμη ανυποψίαστες για το θέαμα του άδειου τάφου που πρόκειται να αντικρίσουν.

Η μοναδική σύλληψη του Μπελλίνι, με το έξοχο εύρημα της αναλογικής συνάρτησης του μεταφυσικού θαύματος της Αναστάσεως με το φυσικό γεγονός της έλευσης του χαράματος της νέας μέρας, όπως αυτή υποδηλώνεται μέσα από τις δεξιοτεχνικές χρωματικές διαβαθμίσεις από βαθύ μπλε σε ροζ στην απόδοση της ουράνιας σφαίρας, θα ασκήσει σημαντική επίδραση στους καλλιτεχνικούς κύκλους της Βενετίας.

Ιδιαίτερα η πρωτοποριακή ιδέα της σύλληψης του φυσικού τοπίου μέσω των διαβαθμίσεων του φωτός ως ενοποιητικό στοιχείο για την επίτευξη μιας αδιάλειπτης χωροταξικής διάταξης, θα σπουδαστεί με προσοχή από ζωγράφους όπως ο Τσίμα ντα Κονελιάνο (Cima da Conegliano), ο Καρπάτσιο (Carpaccio) και φυσικά ο Τζιορτζιόνε (Giorgione).

12/10

ΒΑΛΑΝΤΙΟΣ,  
ΑΝΔΡΟΜΑΧΗ

13/10

ΑΓΑΘΟΝΙΚΗ,  
ΦΛΩΡΕΝΤΙΑ

14/10

ΙΓΝΑΤΙΟΣ

15/10

ΛΟΥΚΙΑΝΟΣ  
17/10

ΑΝΤΙΓΟΝΟΣ,

ΕΥΠΡΕΠΙΟΣ

18/10

ΛΟΥΚΑΣ

ΧΑΝΙΩΤΙΚΑ ΝΕΑ Α.Ε.

ΙΔΡΥΤΗΣ:

Γιάννης Γαρεδάκης

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΕΚΔΟΣΗΣ:

Έλια Κουμή

ΡΕΠΟΡΤΑΖ:

Γιώργος Δρακάκης  
Γιώργος Κώστας  
Γιάννης Λυβιάκης  
Δημήτρης Μαριδάκης  
Γιάννα Μαρουλοσφράκη  
Γιώργος Σταυριανουδάκης  
Ελένη Φουντουλάκη

ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ:

Δημήτρης Δαμασκηνός  
Βαγγέλης Κακατσάκης  
Γιάννης Κατσανεβάκης  
Σάκης Κουβάτσος  
Χριστίνα Μακρατζάκη  
Μανώλης Μανούσας  
Μιχάλης Χατζηδάκης

ΣΧΕΔΙΑΣΗ:

Νίκος Κοσμαδάκης

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟ:

Γεωργία Αδικημενάκη  
Δέσποινα Βάλλα  
Νίκη Ξυφανταράκη  
Ελένη Σταυρίδη

ΔΙΟΡΘΩΣΗ:

Βαγγέλης Βεργανελάκης  
Νεκτάριος Κακατσάκης





1



2



3

## Η ΧΑΛΕΠΑ ΤΟΥ ΑΥΜΑΡ ΠΛΥΒΙΝΕΛ (1890)

No. 441



Του: ΜΑΝΩΛΗ ΜΑΝΟΥΣΑΚΑ

Το προηγούμενο δημοσίευμα είδαμε μια φωτογραφία με την εντυπωσιακή κρήνη στο αρχοντικό του Μουσταφά Πασά στη Χαλέπα. Φωτογράφος όπως γράψαμε είναι ο Γάλλος αστρονόμος Aymar de la Baume Pluvinel (1860 - 1932) που επισκέφθηκε τον τόπο μας το καλοκαίρι του 1890. Ο διακεκριμένος αυτός Γάλλος επιστήμονας, ο οποίος ανακάλυψε τις πρώτες εφαρμογές της φωτογραφίας σε ζελατίνα - βρωμίδιο του αργύρου και με βοήθo το Fernad Baldet αποτύπωσε πρώτος τον πλανήτη Άρη σε φωτογραφικές πλάκες, είναι αναγνωρισμένος για το επιστημονικό του έργο στην πατρίδα του. Στα Χανιά ήρθε για να παρατηρήσει μια έκλειψη ηλίου που έγινε στις 17 Ιουνίου του 1890. Εγκατέστησε το τεράστιο τηλεσκόπιό του στην αυλή του αρχοντικού του Μουσταφά Πασά, που τότε ήταν η κατοικία του Γάλλου προξένου Blanc και προσπάθησε να απαθανάτισει φωτογραφικά αυτό που έβλεπε στο τηλεσκόπιο. Ήταν όμως επίσης ένας άνθρωπος με ευρύτερα ενδιαφέροντα. Με το φωτογραφικό του φακό αποτύπωσε ό,τι του προκαλούσε το ενδιαφέρον στον τόπο που έμενε, δηλαδή τη μικρή μας πόλη στη συγκεκριμένη περίπτωση. Συνολικά τράβηξε 30 φωτογραφίες από τα Χανιά, σε ένα σύνολο 106 φωτογραφιών από το ταξίδι του στην κεντρική και νότια Ευρώπη. Οι 27 από τις φωτογραφίες των Χανίων παρουσιάζουν ενδιαφέρον (οι 3 είναι επαναλαμβανόμενες) γιατί αποτυπώνουν τη μορφή της πόλης πολύ πριν αυτή καθιερωθεί ως αγαπημένο θέμα πολλών άλλων φωτογράφων. Οι 10 απ' αυτές τραβήχτηκαν στη Χαλέπα και είναι σημαντικό να παρατηρήσει κανείς τη μορφή αυτής

της συνοικίας όταν είχε ήδη αρχίσει να αποτελεί το κέντρο των διπλωματικών ζυμώσεων που αφορούσαν την Κρήτη. Κάποια από τα εικονιζόμενα κτήρια σώζονται ακόμα, κάποια άλλα χάθηκαν από τη δεκαετία του '70 και μετά. Ο Pluvinel δώρισε τις φωτογραφίες του στις 20 Αυγούστου της ίδιας χρονιάς στη Γαλλική Γεωγραφική Εταιρεία η οποία τις παρέδωσε αργότερα στην Εθνική Βιβλιοθήκη της Γαλλίας στο Παρίσι. Ο ίδιος ταξίδεψε σε πολλά μέρη του κόσμου για αστρονομικές παρατηρήσεις, εκτός από την Κρήτη, στην Αίγυπτο, στη Γουιάνα, τη Σενεγάλη, τη Σουμάτρα, την Κριμαία και τον Καναδά. Πρόσφατα η Εθνική Βιβλιοθήκη της Γαλλίας ανέρτησε στο διαδίκτυο τις φωτογραφίες του Pluvinel μαζί με κάποιες πληροφορίες από το ταξίδι του, στην ηλεκτρονική διεύθυνση gallica. Με τη βοήθεια του φίλου κ. Γιάννη Βακαλόπουλου, ο οποίος μου μετέφρασε και το κείμενο από τα γαλλικά (καθώς κι ένα άρθρο από τη Wikipedia), προσέγγισα αυτό το σημαντικότατο υλικό το οποίο μοιράζομαι μαζί σας. Από τις σημερινές φωτογραφίες, οι 9 είναι από τη Χαλέπα και μία από το Πάνω Κουμ Καπί.

Η πρώτη φωτογραφία δείχνει την "οδό Χαλέπας" στα Μπάνια, μπροστά από το σημερινό νεοκλασικό αρχοντικό Καλαϊτζάκη, τότε ισόγεια κατοικία του αμαξά Τρικουράκη, που πρώτη απ' όλα τα σπίτια αυτού του τετραγώνου, κτίστηκε το 1870. Στη δεκαετία του 1890 προστέθηκε όροφος και την ίδια εποχή κτίστηκαν και άλλα νεοκλασικά αρχοντόσπιτα γύρω του. Αργότερα αγοράστηκε από τον φιλόλογο Χελιουδάκη, που διετέλεσε δήμαρχος Χαλέπας. Οι περιέργες οριζόντιες γραμμές δημιουργούνται από τη

σκιά των γείσων πάνω από τα παράθυρα. Δε γνωρίζω αν κάποιος από τους καβαλάρηδες είναι ο Pluvinel.

Η δεύτερη, δείχνει το "Προξενείο", τότε κατοικία του βαμβακέμπορου Χορτάτση ή του Τούρκου Γενικού Διοικητή. Στην πρόσοψη είχε νεοκλασικό σαχνισί (erker).

Η τρίτη δείχνει τον χώρο της μετέπειτα πλατείας Καγιαλέ. Στη δεκαετία του 1890 είχαν κτιστεί χαμηλά κτίσματα στον χώρο της μετέπειτα πλατείας. Από τα κτήρια που φαίνονται εδώ (εκτός εκείνα που βρίσκονται ψηλά αριστερά) κανένα δε σώζεται σήμερα.

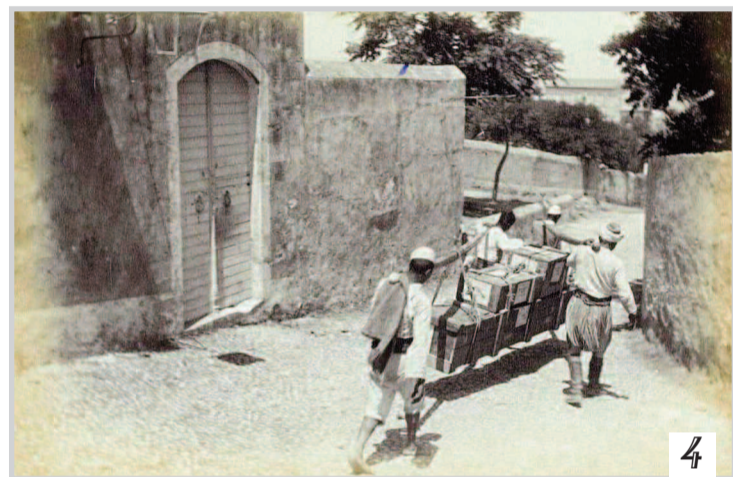
Η τέταρτη και η πέμπτη δείχνουν το κουβάλημα του ογκώδους τηλεσκοπίου από τέσσερις "χαλικούτπδες" στην αυλή της κατοικίας Blanc στη "Σκοτεινή Καμάρα" (την πρώην αρχοντική κατοικία του Μουσταφά Πασά).

Η έκτη δείχνει τους αγωγιάτες (χαμάλπδες) να ξεκουράζονται στην άκρη της οδού Γραμβούσας, πίσω από το Γαλλικό προξενείο, με φόντο τα Φακωθιανά και τις "Τρεις Καμάρες", ενώ διακρίνεται και το παλιό, καταχωμένο σήμερα γεφύρι.

Η έβδομη και η ογδόη δείχνουν το τηλεσκόπιο στημένο στην αυλή του Blanc. Πίσω τους τα βοηθητικά κτίσματα της αυλής, που σήμερα δεν υπάρχουν.

Η ένατη δείχνει τον ίδιο τον Blanc να φωτογραφίζει.

Η δέκατη τέλος, δείχνει το Πάνω Κουμ Καπί με το τζαμί του, τραβηγμένο από το "Πεδίο του Άρεως". Κάποτε ήταν η πιο ευπαρουσίαστη μουσουλμανική συνοικία εκτός των τειχών, δίπλα στην πιο υποβαθμισμένη ("Τενεκέ μαχάλας" - "Απάνω Χαλικουτέ").



4



5



6



7



10



9



8



## κινηματογράφος



## ΑΤΤΙΚΟΝ ΣΥΤΑ

Τηλ.: 2821040208

## ΑΙΘΟΥΣΑ Α'

Εως Τρίτη 15/10

"ΠΕΡΣΙ ΤΖΑΚΣΟΝ  
ΚΑΙ Η ΘΑΛΑΣΣΑ  
ΤΩΝ ΤΕΡΑΤΩΝ"

Προβολές: 8.15 και 10.15 μ.μ.

Τετάρτη 16 έως Τρίτη 22/10

"ΘΑΝΑΣΙΜΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ:  
Η ΠΟΛΗ ΤΩΝ ΟΣΤΩΝ"

Προβολές: 8 και 10.15 μ.μ.

## ΑΙΘΟΥΣΑ Β'

Εως Τρίτη 15/10

"ΟΤΑΝ ΟΙ ΓΥΝΑΙΚΕΣ  
ΘΕΛΟΥΝ"

Προβολές: 8.15 και 10.30 μ.μ.

Τετάρτη 16 έως Τρίτη 22/10

## "Ο ΚΥΚΛΟΣ ΤΟΥ ΜΟΒΙΟΥΣ"

Προβολές: 8.30 και 10.30 μ.μ.

ΟΤΑΝ ΘΕΛΟΥΝ ΟΙ  
ΓΥΝΑΙΚΕΣΕΠΙΚΙΝΔΥΝΗ  
ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ

## ΕΛΛΗΝΙΣ

Τηλ.: 2821051850 - 1

## "ΤΟ ΚΑΛΕΣΜΑ" (2D)

Καθημερινά @ Σαββατοκύριακο:  
8.30 και 10.30 μ.μ."ΕΓΩ, Ο ΑΠΑΙΣΙΟΤΑΤΟΣ 2"  
(3D)Καθημερινά @ Σαββατοκύριακο:  
6.30 και 8.30 μ.μ."ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΗ  
ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ"Καθημερινά @ Σαββατοκύριακο:  
10.30 μ.μ.

## "ΤΟ ΤΕΛΕΙΟ ΧΤΥΠΗΜΑ"

Καθημερινά @ Σαββατοκύριακο:  
8.30 και 10.30 μ.μ.

## "2 GUNS"

Καθημερινά @ Σαββατοκύριακο:  
8.30 και 10.30 μ.μ.

## "ΣΤΡΟΥΜΦΑΚΙΑ 2"

(ΜΕΤΑΓΛΩΤ.)

Σαββατοκύριακο: 6.30 και 8.30 μ.μ.

## "ΑΕΡΟΠΛΑΝΑ" (ΜΕΤΑΓΛΩΤ.)

Σαββατοκύριακο: 7 μ.μ.

Ο ΠΕΡΣΙ ΤΖΑΚΣΟΝ  
ΚΑΙ Η ΘΑΛΑΣΣΑ  
ΤΩΝ ΤΕΡΑΤΩΝΕΓΩ, Ο ΑΠΑΙΣΙΟΤΑΤΟΣ  
2 -3DSTER CINEMAS  
(MEGA PLACE)

Τηλ.: 2821057757-8-9

"ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΗ  
ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ"ΑΙΘ. 2 Καθημερινά: 8 και 10.30  
μ.μ."ΕΓΩ Ο ΑΠΑΙΣΙΟΤΑΤΟΣ 2"  
(3D)ΑΙΘ. 1 Καθημερινά: 6.30 και 8.30  
μ.μ.

## "2 GUNS"

ΑΙΘ. 1 Καθημερινά: 10.30 μ.μ.

## "ΤΟ ΤΕΛΕΙΟ ΧΤΥΠΗΜΑ"

ΑΙΘ. 3 Καθημερινά: 10 μ.μ.

"ΛΕΥΚΟΣ ΟΙΚΟΣ: Η  
ΠΤΩΣΗ"

ΑΙΘ. 3 Καθημερινά: 7.30 μ.μ.

## "ΣΤΡΟΥΜΦΑΚΙΑ 2"

ΑΙΘ. 2 Σαββατοκύριακο: 6 μ.μ.



"2 GUNS"

ΣΤΟ ΒΕΝΙΖΕΛΕΙΟ ΩΔΕΙΟ

## Θεατρική παράσταση

Το θεατρικό έργο του Αντώνη Τσιπτανίτη "Η πόρνη από πάνω" θα παρουσιαστεί την Πέμπτη 17 και την Παρασκευή 18 Οκτωβρίου για τέσσερις παραστάσεις στο Βενιζέλειο Ωδείο.

Σύμφωνα με την ανακοίνωση της "On the Road Productions", «"Η πόρνη από πάνω" σου λέει όμορφα, με τρόπο, μία ιστορία της διπλανής πόρτας, αραιώνοντας την πίκρα με χιούμορ και σκουπίζοντας τα δάκρυα με χαραμάδες ελπίδας.

Μία γυναίκα από την Πρέβεζα, η Ερατώ, ακολουθεί τον αστυνομικό σύζυγό της στην Αθήνα. Με υπομονή και στωικότητα ζει στο περιθώριο, μέχρι την ημέρα που στο από πάνω διαμέρισμα μετακομίζει μια πόρνη. Και τότε...

Το δράμα μίας χώρας εκτυλίσσεται παράλληλα με την τραγωδία της Ερατώ. Μόνο που εσύ, από ένα σημείο και μετά αρχίζεις να αδικείς όλα αυτά, την ιστορία, το μήνυμα, τον έρωτα, την προδοσία, τη βαναυσότητα σε βάρος των γυναικών, διότι απλά σε κάποια σημεία η ερμηνεία της Κατερίνας Διδασκάλου σκεπάζει τα πάντα».

Πληροφορίες / κρατήσεις: 2821043067.



Γενική είσοδος 10 €.

Σκηνοθεσία: Σταμάτης Πατρώνης  
Κοστούμια: Δημήτρης Ανδριανός  
Μουσική: Μιχάλης Ρουμπής - Ιωάννης/Ιόλαος Μανιάτης.Φωτισμοί: Ελένη Αναγνωστοπούλου  
Βοηθός σκηνοθέτη: Μιχάλης Ρουμπής.  
Καλλιτεχνική επιμέλεια: Μηνάς Μινωτής.

## ΣΤΗΝ ΑΙΘΟΥΣΑ "ΟΞΩ ΝΟΥ"

## Βραδιά αυτοσχεδιασμού

Βραδιά αυτοσχεδιασμού με τους "Ραγιάδες" σήμερα και αύριο στις 9:30μ.μ. στο στούντιο ΟΞω Νου.

«Οι θεατές προτείνουν, οι ηθοποιοί εκτελούν σε μια παράσταση ζωντανή που φτιάχνεται κάθε βράδυ μπροστά στους θεατές και που ποτέ δεν είναι ίδια!», ανα-

φέρεται στη σχετική ανακοίνωση.

Με μια σουρεαλιστική ματιά στα καλά και κακώς κείμενα της επικαιρότητας οι ηθοποιοί μέσα από αυτοσχεδιασμούς, με πολύ και καυστικό χιούμορ, με κέφι και έμπνευση που πηγάζει από το κοινό, δημιουργούν κάθε βράδυ τη δική τους ξεχω-

ριστή παράσταση.

Συντελεστές:

Σύλληψη - Σκηνοθεσία: Ευδόκιμος Τσολικάκης.

Βοηθός σκηνοθέτη: Λίνα Παπαγεωργίου.

Παίζουν: Ηλίας Βαλάσης, Αλέξανδρος Θωμάς, Κωνσταντίνος Καλούδης, Δημήτρης Κατσιμίρης, Ιωσήφ Κοκκίνης.

Διάρκεια παράστασης: 70 λεπτά.

Τιμές εισιτηρίων: Κανονικό: 10 ευρώ.

Φοιτητικό- ανέργων: 7 ευρώ.

Κρατήσεις - πληροφορίες: 6972694294.

ΣΤΟ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ

## Εκδήλωση λόγου και μουσικής

Εκδήλωση λόγου, μουσικής και χορού διοργανώνει ο τομέας πολιτισμού του Δικηγορικού Συλλόγου Χανίων αύριο Κυριακή στις 6:30μ.μ. στο Πνευματικό Κέντρο, με την ευκαιρία του εορτασμού των εκατό χρόνων από την Ένωση της Κρήτης με την Ελλάδα.

Όπως αναφέρεται στη σχετική ανακοίνωση του τμήματος πολιτισμού του Δικηγορικού Συλλόγου «η βραδιά επενδύει σημαντικά στο λόγο, τη μουσική και το χορό και θα είναι μια εν τω βάθει κατάδυση στο μπλε των κυμάτων της ψυχής του Έλληνα. Δεν θα μιλήσουμε με ημερομηνίες αλλά με συναισθήματα που θα μπουν στις καρδιές σαν μυριστικά χόρτα και θα αναδείξουν τη δύναμη της συνταύτισης με τις αξίες του Έλληνα με όλα εκείνα που άνοιξαν δρόμο και ανοίγουν λεωφόρους στην ψυχή, στην ιστορία και στον πολιτισμό».

Λόγος: Ρόζα Μοτάκη - Κονταδάκη, Αγάπη Μικρού, Κυριάκος Τζεϊράνης - Δικηγόροι

Τραγούδι: Δημήτρης Σιγάλος - τενόρος, Φρίξος Μόρτζος - πιάνο.

Παρέμβαση χορευτική από το συγκρότημα Γιάννη Αγιασμένακη

Λύρα: Βασίλης Καρεφυλλάκης.

ΣΤΟ ΦΑΓΚΟΤΟ

## Συναυλία με "Penny &amp; The Swingin' Cats"

Συναυλία σε ήχους swing - rockabilly - jazz με τους "Penny & The Swingin' Cats" θα δοθεί αύριο Κυριακή στις 9:30 το βράδυ στο "FAGOTTO".

Το μουσικό συγκρότημα "Penny & The Swingin' Cats" ξεκίνησε τη δράση του την περίοδο 2009-2010. Έχει πραγματοποιήσει πολυάριθμες ζωντανές εμφανίσεις σε πολλά Φεστιβάλ (River Party 2011, Swing The City Fest 2011, Fringe Festival 2011 κ.ά.), σε μουσικές σκηνές και μπαρ της Αθήνας (Gazarte, Gagarin, Fuzz, Κύτταρο, Τεχνόπολη Δήμου Αθηναίων κ.ά.) και εκτός Αθηνών σε πάρα πολλά μέρη.

Έχουν ήδη ηχογραφήσει την πρώτη τους δισκογραφική δουλειά οποία λέγεται "PETPO" ενώ τον Μάιο του 2013 δημιούργησαν την "Penny & The Great Big Band" η οποία απαρτίζεται από 20 μουσικούς.

Στις 28 Σεπτεμβρίου του 2013 έπαιξε αυτή στο Μέγαρο Μουσικής στο πλαίσιο του TEDX academy.



ΚΑΙ ΣΤΑ ΧΑΝΙΑ

## Εβδομαδα τοπικής δημοκρατίας

Στην Ευρωπαϊκή Εβδομάδα Τοπικής Δημοκρατίας (Ε.Ε.Τ.Δ.) συμμετέχει για τρίτη συνεχή χρονιά ο Δήμος Χανίων, διεκδικώντας εκ νέου τον τίτλο της "Πόλης 12 Αστέρων". Στο πλαίσιο της φετινής συμμετοχής του, ο Δήμος Χανίων θα διοργανώσει από τις 14-20 Οκτωβρίου, μια σειρά από δράσεις που σχετίζονται με το κεντρικό θέμα της ευρωπαϊκής εβδομάδας, που είναι η ενεργή συμμετοχή των πολιτών.

Το πανευρωπαϊκό αυτό γεγονός συντονίζεται από το Κογκρέσο των Τοπικών και Περιφερειακών Αρχών του Συμβουλίου της Ευρώπης. Μεταξύ των δράσεων που ξεχωρίζουν είναι η δράση "Ανοιχτές Ημέρες στα Μουσεία των Χανίων" με την οποία θα δοθεί η δυνατότητα σε κατοίκους και επισκέπτες των Χανίων να επισκεφθούν, με ελεύθερη είσοδο, Μουσεία που έχουν την έδρα τους στο Δήμο Χανίων, ο διαγωνισμός φωτογραφίας με θέμα τα Χανιά και την Ευρώπη και η σύγκληση ενός διαφορετικού δημοτικού συμβουλίου αποτελούμενο από μαθητές.

«Τα δύο τελευταία χρόνια, το Συμβούλιο της Ευρώπης ανένευσε στον Δήμο των Χανίων την τιμητική διάκριση και το βραβείο της "Πόλης 12 Αστέρων" με αφορμή τις επιτυχημένες συμμετοχές του Δήμου μας στον πανευρωπαϊκό αυτό θεσμό», σημειώνει ο γενικός γραμματέας του Δήμου Χανίων και συντονιστής της Ε.Ε.Τ.Δ., Γαβριήλ Κουρής, προσθέτοντας ότι «στόχος και των φετινών δράσεων είναι να φέρουμε πιο κοντά στους δημότες μας τις αξίες και τις αρχές της τοπικής δημοκρατίας προωθώντας παράλληλα την ιδέα της δημοκρατικής συμμετοχής σε τοπικό επίπεδο, στοχεύοντας κύρια στους νέους συμπολίτες μας».

Αναλυτικά το πρόγραμμα των δράσεων έχει ως εξής:

### • "Ζούμε στην Ευρώπη... Εξερευνούμε την Ευρώπη!" / Εκπαιδευτικά παιχνίδια και δραστηριότητες για παιδιά

Με αφορμή την Ε.Ε.Τ.Δ. 2013, το Κέντρο Παιδικής Δημιουργίας Αγ. Ιωάννη δίνει την ευκαιρία σε παιδιά ηλικίας 9-12 ετών να μάθουν -μέσα από εκπαιδευτικά παιχνίδια και δραστηριότητες- για τα ευρωπαϊκά κράτη, την κουλτούρα και τον πολιτισμό τους, να ενημερωθούν για βασικές πτυχές της ζωής στην Ευρώπη και να γνωρίσουν την κοινή ιστορία και ανάπτυξη της Ευρώπης στο Κέντρο Παιδικής Δημιουργίας Αγίου Ιωάννη Χανίων.

Θα πραγματοποιηθούν τη Δευτέρα 14 Οκτω-

βρίου 2013 με ώρα 10:30-12:30 το πρωί.

### • Ανοιχτές Ημέρες (Open Days) στα Μουσεία των Χανίων

Στο πλαίσιο της Ε.Ε.Τ.Δ., έξι Μουσεία που έχουν την έδρα του στο Δήμο Χανίων, ανοίγουν τις πόρτες τους και -με ελεύθερη είσοδο για μία ημέρα το καθένα- δίνουν τη δυνατότητα στο ευρύ κοινό να γνωρίσει και να ανακαλύψει την τοπική πολιτιστική κληρονομιά και δημιουργία.

Που & Πότε:

Μουσείο Σχολικής Ζωής (Δευτέρα 14/10, ώρα 10π.μ. - 2μ.μ.), Μουσείο Βυζαντινής και Μεταβυζαντινής Συλλογής Χανίων (Τρίτη 15/10, ώρα 10π.μ. 12μ.), Δημοτική Πινακοθήκη Χανίων (Τετάρτη 16/10, ώρα 6μ.μ. - 9μ.μ.), Μουσείο Τυπογραφίας "Χανιώτικων νέων" (Πέμπτη 17/10, ώρα 6μ.μ. - 8:30μ.μ.), Αρχαιολογικό Μουσείο Χανίων (Παρασκευή 18/10, ώρα 10π.μ. - 12μ.) και Ναυτικό Μουσείο Κρήτης (Σάββατο 19/10, ώρα 10π.μ. - 4μ.μ.).

### • Διαγωνισμός φωτογραφίας: "Χανιά, πόλη της Ευρώπης"

Ο Δήμος Χανίων, στο πλαίσιο της Ε.Ε.Τ.Δ. 2013, διοργανώνει φωτογραφικό διαγωνισμό, με θέμα: "Χανιά, πόλη της Ευρώπης", με στόχο την ανάδειξη της ευρωπαϊκής διάστασης της πόλης των Χανίων. Με ελεύθερη συμμετοχή όλων και έπαθλο μια φωτογραφική μηχανή, θα επιλεγούν 30 φωτογραφίες με τις οποίες θα δημιουργηθεί μια Εκθεση με θέμα "Χανιά, πόλη της Ευρώπης".

Πού: Θα ανακοινωθεί | Εώς και την Πέμπτη, 31 Οκτωβρίου (λήξη υποβολής συμμετοχών).

### • Νέοι "Εν Δράσει"

Μια διαφορετική συνεδρίαση του δημοτικού συμβουλίου Χανίων θα λάβει χώρα στο πλαίσιο της Ε.Ε.Τ.Δ.. Μαθητές από το 1ο Δημοτικό Σχολείο Κουνουπιδιανών παίρνουν τη θέση των αιρετών συμβούλων, συζητούν τα θέματα που τους απασχολούν και προτείνουν λύσεις.

Πού: Δημαρχείο Χανίων, Αίθουσα Δημοτικού Συμβουλίου Χανίων

Πότε: Τρίτη 15 Οκτωβρίου 2013 | Ώρα: 11π.μ.



### • "Ο Κήπος της Ευρώπης"

Εμπνεόμενοι από το γνωστό έργο τέχνης "The garden" του διάσημου Ισπανού ζωγράφου Joan Miró, μαθητές από ένα διαπολιτισμικό σχολείο των Χανίων ζωγραφίζουν στον τοίχο του σχολείου τους τον "Κήπο της Ευρώπης".

Η καλλιτεχνική προέκταση που προκύπτει από την επιλογή του θέματος είναι ο παραλληλισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης με ένα ολοζώντανο κήπο, όπου όλα τα στοιχεία συνυπάρχουν και αναπτύσσονται δημιουργικά και ειρηνικά.

Πού: 16ο Δημοτικό Σχολείο Χανίων

Πότε: Τετάρτη 16 Οκτωβρίου 2013 | Ώρα: 8:30π.μ. - 1:30π.μ.

### • Παιδικό δημιουργικό εργαστήρι | "Ενδυναμώνοντας τις αξίες της Ενωμένης Ευρώπης μέσα από την εικονογράφηση των παραμυθιών"

Στο πλαίσιο της Ε.Ε.Τ.Δ. 2013, η συγγραφέας Λήδα Βαρβαρούση επισκέπτεται τη Δημοτική Βιβλιοθήκη Χανίων και αφηγείται στα παιδιά με τον δικό της ευφάνταστο τρόπο το παραμύθι "Μια παρέα... με καρδιά!" που έχει εκδώσει η Αντιπροσωπία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην Ελλάδα και το οποίο έχει ως σκοπό να ενημερώσει και να ευαισθητοποιήσει τα παιδιά για θέματα καταπολέμησης των διακρίσεων, σεβασμού της διαφορετικότητας και προώθησης ίσων ευκαιριών για όλους, ώστε να εξοικειωθούν με τις αξίες του πολύ-πολιτισμικού περιβάλλοντος της Ενωμένης Ευρώπης.

Πότε & Πού: Παρασκευή 18 Οκτωβρίου 2013: Παιδική Βιβλιοθήκη Σούδας | Ώρα: 11π.μ.

Σάββατο 19 Οκτωβρίου 2013: Παιδική Βιβλιοθήκη Χανίων (Δημ. Κήπος) | Ώρα: 11π.μ.

ΣΤΗΝ ΑΚΤΗ ΜΙΑΟΥΛΗ

## Αποκαλυπτήρια μνημείου

Τελετή για τα αποκαλυπτήρια μνημείου για τα θύματα του ναυαγίου του ατμόπλοιου "Τάναις" θα πραγματοποιηθεί τη Δευτέρα 14 Οκτωβρίου στις 11π.μ. στην Ακτή Μιαούλη, Πύλη της Αμμου.

Όπως αναφέρεται στη σχετική ανακοίνωση του Δήμου Χανίων και του Κεντρικού Ισραηλτικού Συμβουλίου Ελλάδος που διοργανώνουν την τελετή, «Το μνημείο είναι αφιερωμένο στους Έλληνες Εβραίους της Κρήτης, άνδρες, γυναίκες και παιδιά, στους Χριστιανούς αντιστασιακούς του νησιού και στους Ιταλούς αντιφασίστες αιχμαλώτους που έπεσαν θύματα των ναζι κατακτητών και βρήκαν τραγικό θάνατο στη βύθιση του ατμόπλοιου "Τάναις" στις 9 Ιουνίου 1944 κατά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο. Στο χρονικό του γεγονότος αναφέρεται: «Όταν ξέσπασε ο Β' Παγκόσμιος Πόλεμος, οι



Εβραϊκές Κοινότητες της Κρήτης αριθμούσαν τις τετρακόσιες.

Την 20η Μαΐου του 1944, σε όλα τα εβραϊκά σπίτια δόθηκε σε φωτοτυπία η διαταγή γραμμένη στα Ελληνικά «Εχετε 46 λεπτά να προετοιμαστείτε αμέσως για αναχώρηση». Την ίδια νύχτα, οι Ναζιστές συνέλαβαν 314 Εβραίους στα Χανιά οι οποίοι μεταφέρθηκαν σε στρατόπεδο μέχρι τις 3 Ιουνίου και την επόμενη μέρα μεταφέρθηκαν στον Πύργο Μακάση, τη φυλακή του Ηρακλείου. Το απόγευμα της 7ης Ιουνίου,

περισσότεροι από 300 Εβραίοι, 48 Έλληνες και 112 Ιταλοί αντάρτες, υποχρεώθηκαν να επιβιβαστούν στο εμπορικό πλοίο Τάναις (ΔΑΝΑΗ) και ξεκίνησε γερμανική νηοπομπή από το Ηράκλειο προς Πειραιά.

Για πολλά χρόνια οι λεπτομέρειες των τελευταίων ωρών όσον αφορά στο πλοίο Τάναις και τη μοίρα του πληρώματος και των υπόλοιπων επιβαινόντων δεν ήταν ξεκάθαρες. Αυτό που είναι γνωστό είναι ότι το πλοίο βυθίστηκε και όλοι χάθηκαν».

ΟΜΙΛΙΑ ΣΤΗΝ ΚΑΛΥΒΙΑΝΗ

## Η ενάπλια πολιτιστική κληρονομιά της Δ. Κρήτης

Τα αποτελέσματα υποβρύχιων αρχαιολογικών ερευνών που πραγματοποιήθηκαν την τελευταία δεκαετία στη Δυτική Κρήτη θα παρουσιαστούν σήμερα Σάββατο στις 7 το απόγευμα σε εκδήλωση που θα γίνει στο ξενοδοχείο Balos Beach Hotel, στην Καλυβιανή Κισάμου.

Στην εκδήλωση, επιστήμονες της Εφορείας Εναλίων Αρχαιοτήτων και του αμερικάνικου Woods Hole Oceanographic Institution θα παρουσιάσουν τα αποτελέσματα των κοινών ερευνών των δύο φορέων την τελευταία δεκαετία και θα αναφερθούν στη σημασία και την ιδιαιτερότητα της ενάπλιας πολιτιστικής κληρονομιάς και των μεθόδων και τεχνολογιών που χρησιμοποιούνται για τον εντοπισμό



και картоγράφηση των ενάπλιων πολιτιστικών αγαθών. Αφορμή για την εκδήλωση αποτελεί η εν εξελίξει υποβρύχια αρχαιολογική έρευνα που πραγματοποιούν οι δύο φορείς, στην ευρύτερη περιοχή της Δυτικής Κρήτης και των Αντικυθήρων, με επίκεν-

τρο τον κόλπο της Κισάμου, προκειμένου να εντοπιστούν και καταγράψουν αρχαία ναυαγία και άλλα ποτισμένα πολιτιστικά αγαθά. Θα μιλήσουν οι αρχαιολόγοι Brendan Foley και Θεοτόκης Θεοδούλου και ο γεωλόγος Jian Lin.



## Σερφαρίσματα



Του **ΓΙΑΝΝΗ ΛΥΒΙΑΚΗ**  
lyviakis@gmail.com



## Η Ελλάδα από web κάμερες

Αυξάνονται και πληθύνονται οι web κάμερες που μεταδίδουν "ζωντανά" εικόνα στο διαδίκτυο από διάφορες περιοχές της Ελλάδας. Αρκετές από τα Χανιά, την Κρήτη μα και όλη τη χώρα έχουν συγκεντρωθεί σε χάρτη της ιστοσελίδας mykosmos. Ο επισκέπτης κάνοντας κλικ με το ποντίκι του υπολογιστή του στο σημείο που επιθυμεί συνδέεται με την ανάλογη κάμερα της περιοχής που έχει επιλέξει. Η ηλεκτρονική διεύθυνση είναι:

[http://www.mykosmos.gr/loc\\_mk/webcams.asp](http://www.mykosmos.gr/loc_mk/webcams.asp)



## Γαύδος στα fm

Το νοτιότερο άκρο της Ευρώπης, η νήσος Γαύδος, έχει τον δικό της μοναδικό ραδιοφωνικό σταθμό, τον Γαύδος fm που εκπέμπει στους 88,8 Mhz αλλά και στο Διαδίκτυο. Η ραδιοφωνική "φωνή της Γαύδου" ακούγεται στους ραδιοφωνικούς δέκτες του μεγαλύτερου τμήματος της νότιας Κρήτης. Η ιστοσελίδα του σταθμού είναι: <http://gavdosfm.gr/>



## Το 1ο Γυμνάσιο Χανίων στο διαδίκτυο

Με βίντεο και άρθρα από δραστηριότητές του παρουσιάζεται στον παγκόσμιο ιστό το 1ο Γυμνάσιο Χανίων. Ο επισκέπτης του ιστότοπου μπορεί να ενημερωθεί επίσης για την ιστορία του σχολείου αλλά και για τα εργαστήριά του.

Η ηλεκτρονική διεύθυνση είναι: <http://1gymchanion.chan.sch.gr/>

[Serfarismata.blogspot.com](http://Serfarismata.blogspot.com)

ΣΤΟ ΡΕΘΥΜΝΟ

## Φεστιβάλ τεχνών "Art is hard"

Δήμερο φεστιβάλ εικαστικών τεχνών θα πραγματοποιηθεί αυτό το Σαββατοκύριακο στο Ρέθυμνο, με τη συμμετοχή περισσότερων από πενήντα καλλιτεχνών.

Σήμερα, πρώτη μέρα, με ώρα προσέλευσης 11π.μ. - 3μ.μ. θα παρουσιαστούν εικαστικές δράσεις και από τις 5 μ.μ. performances ενώ από τις 10 μ.μ. θα ανοίξει η μουσική σκηνή του "art is hard".

Την Κυριακή 13 Οκτωβρίου το "art is hard" προσκαλεί τους μικρούς δημιουργούς να ταξιδέψουν στον μαγικό κόσμο του βυθού μέσα από το παιχνίδι της εικαστικής δημιουργίας!

Από τις 11π.μ. έως τις 8 μ.μ. ο χώρος του φεστιβάλ, αφιερωμένος στο παιδί, θα φιλοξενήσει μια σειρά από δημιουργικές δραστηριότητες για ηλικίες 3 +- 10.

Στη σχετική ανακοίνωση αναφέρεται ότι «στην Κρήτη, το artishard θα δοκιμάσει τα παραγωγικά και καλλιτεχνικά του όρια σε μια απόπειρα δημιουργικής έκρηξης, στις Αποθήκες της Ένωσης Αγροτικών Συνεταιρισμών (Κουμπές). Πιστοί φίλοι και γνώριμοι δημιουργοί που ακολούθησαν το "art is hard" σε κάθε του βήμα θα ενώσουν τις δυνάμεις του με νέους καλλιτέχνες, εικαστικούς και μουσικούς για να δώσουν στο Φεστιβάλ δημιουργική πνοή και πρωτοποριακό περιε-



φωτ. αρχείου

χόμενο.

Το φεστιβάλ δεν έχει θεματική ετικέτα αλλά επιδιώκει να προκαλέσει μια δημιουργική συνεργασία όπου το καλλιτεχνικό έργο εμπνέει και εμπνέεται από τον χώρο που το φιλοξενεί για να προκαλέσει συνειρμικά μια οπτικοακουστική αφήγηση που αναμοχλεύει το παρελθόν, διερευνά το παρόν και φαντάζεται το μέλλον.

Σε αυτό το πλαίσιο οι δημιουργοί καλούνται όχι μόνο να προσφέρουν το έργο τους αλλά να το τοποθετήσουν στο χώρο και να δημιουργήσουν τη ζωτική συνθήκη που θα του επιτρέψει να ταξιδέψει στη νόση, να διεγείρει την ψυχή και τελικά να αφήσει το

καλλιτεχνικό του αποτύπωμα.

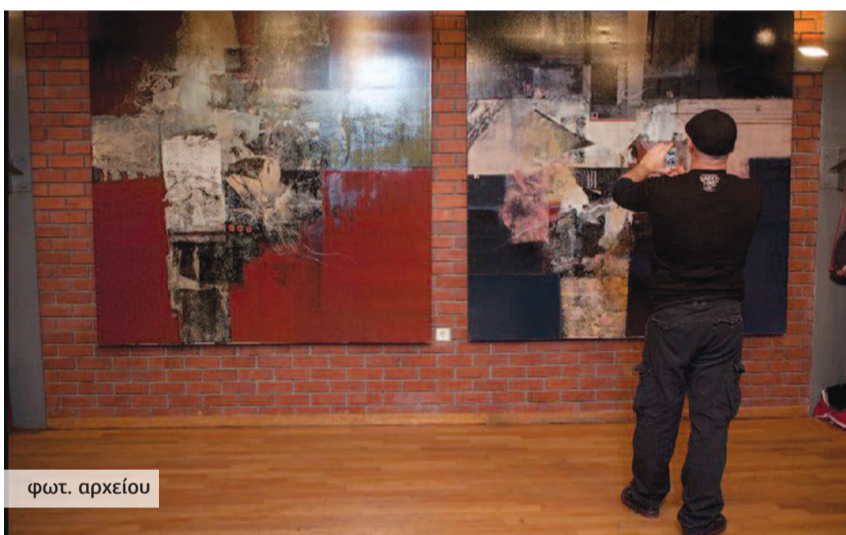
Στο "art is hard" συμμετέχουν όλοι, δημιουργοί και επισκέπτες σε μια συνεργασία που ευνοεί την κίνηση, προκαλεί την ερμηνεία και παράγει το νόημα μέχρι την αυλαία».

Εισιτήρια: 12/10 Γενική είσοδος: 5 ευρώ, φοιτητές Σχολής Καλών Τεχνών δωρεάν (με την επίδειξη πάσου)

12/10 Γενική είσοδος 5 ευρώ ανά παιδί, οι γονείς δωρεάν.



φωτ. αρχείου



φωτ. αρχείου



ΓΙΑ ΜΑΘΗΤΕΣ ΤΟΥ ΑΠΟΚΟΡΩΝΑ

## Κάλεσμα από τα "Χανιωτάκια"

Κάλεσμα προς τους μαθητές του Δήμου Αποκορώνου να συμμετέχουν στη διαδικασία δημιουργίας του νέου τεύχους του περιοδικού "Χανιωτάκια" απευθύνει με ανακοίνωσή του ο Σύλλογος Δασκάλων και Νηπιαγωγών Ν. Χανίων και η συντακτική επιτροπή του περιοδικού.

Η πρώτη συνάντηση θα γίνει σήμερα Σάββατο και ώρα 4 - 6 το απόγευμα στο Δημοτικό Σχολείο Ν. Χωριού.

Η ανακοίνωση του Συλλόγου αναφέρει

«Το Περιοδικό "Χανιωτάκια" πιστεύει πως η συμμετοχή των παιδιών στη δημιουργία του είναι πάντα αναντικατάστατη κι έτσι προσκαλεί τους μαθητές της πέμπτης και της έκτης τάξης των σχολείων του Δήμου Αποκορώνου αυτή τη φορά (μετά από τα σχολεία της πόλης και του Δήμου Ακρωτηρίου), να γίνουν μέλη της συντακτικής επιτροπής κι έτσι να συμμετέχουν ενεργά σε όλη τη διαδικασία δημιουργίας του επόμενου τεύχους. Επειδή θεωρούμε ότι

η εμπειρία θα είναι μοναδική, παρακαλούμε τους διευθυντές των σχολείων και τους συναδέλφους που διδάσκουν στην πέμπτη και έκτη τάξη, να ενημερώσουν τα παιδιά και τους γονείς για την πρόταση αυτή και να τα παρακινήσουν στη συμμετοχή τους. Βέβαια, περιμένουμε και όσους συναδέλφους επιθυμούν να συμμετέχουν στη διαδικασία σύνταξης του νέου τεύχους του περιοδικού "Χανιωτάκια", με προτάσεις για ανανέωση και βελτίωση».

ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΗΜΕΡΑ ΟΡΑΣΗΣ

## Εκδήλωση ενημέρωσης στην παιδική Βιβλιοθήκη

Με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα Όρασης (Κατά της Τύφλωσης), η οποία γιορτάζεται κάθε χρόνο τη δεύτερη Πέμπτη του Οκτωβρίου, ο Δήμος Χανίων διοργανώνει εκδήλωση ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης στην παιδική - εφηβική

βιβλιοθήκη Χανίων (δημοτικός κήπος), οποία απευθύνεται σε παιδιά και έφηβους ηλικίας 8-16 ετών.

Στο πλαίσιο της εκδήλωσης, η οποία θα πραγματοποιηθεί σήμερα Σάββατο στις 11 το πρωί, θα παρουσιαστεί "Το

μαύρο βιβλίο των χρωμάτων" της συγγραφέα Menepa Cottin, από την εκπαιδευτικό κα Ελένη Μαραθάκη ενώ στη συνέχεια τα παιδιά θα διδαχθούν στοιχεία της γραφής Braille και θα προσεγγίσουν -μέσα από παιχνιδιές και δημιουρ-

γικές δραστηριότητες- τον κόσμο των συνανθρώπων μας που δεν έχουν όραση μαθαίνοντας παράλληλα τρόπους με τους οποίους μπορούμε να τους κατανοούμε καλύτερα και να τους βοηθάμε.



ΣΤΟ ΡΕΘΥΜΝΟ

## Ημερίδα για τον Ελευθέριο Βενιζέλο

Ημερίδα με θέμα "Ελευθέριος Βενιζέλος και Ρέθυμνο" θα πραγματοποιηθεί σήμερα **Σάββατο στις 5:30μ.μ. στο Σπίτι του Πολιτισμού στο Ρέθυμνο, στο πλαίσιο των εκδηλώσεων για την εκατοστή επέτειο της Ενωσης της Κρήτης με την Ελλάδα.**

Η ημερίδα διοργανώνουν το Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών & Μελετών "Ελευθέριος Κ. Βενιζέλος", η Περιφερειακή Ενότητα Ρεθύμνου, ο Δήμος Ρεθύμνου, το Ιστορικό & Λαογραφικό Μουσείο Ρεθύμνου και η Ιστορική & Λαογραφική Εταιρεία Ρεθύμνου.

Το πρόγραμμα της ημερίδας περιλαμβάνει ομιλίες από τους:

Ελένη Γαρδίκια Κατσιαδάκη, διευθύντρια Ακαδημίας Αθηνών, επιστημ. σύμβουλος Εθνικού Ίδρυματος "Ελευθέριος Κ. Βενιζέλος", κεντρική ομιλία: "Ο Βενιζέλος της Κρήτης",

Γεώργιος Περπιράκης, επίτιμος σχολικός σύμβουλος Π.Ε., "Επανάσταση του Θερήσου. Γεγονότα στο νομό Ρεθύμνου",

Νίκος Παπαδογιαννάκης, Καθηγητής Πανεπιστημίου Κρήτης, "Η συγκρότηση της βενιζελικής παράταξης στο Ρέθυμνο",

Μιχάλης Τρούλης, ιστορικός - συγγραφέας, "Η βενιζε-

λική παράδοση: Προσωπικότητες του βενιζελικού χώρου στο Ρέθυμνο",

Γιώργος Κουκουράκης, υπ. διδάκτορας Παν/μίου Αθηνών, επιστημ. συνεργάτης Εθνικού Ίδρυματος "Ελευθέριος Κ. Βενιζέλος", "Η εξέλιξη της εκλογικής επιρροής της βενιζελικής παράταξης στο νομό Ρεθύμνου (1903-1936)",

Γιάννης Παπιομύτογλου, πρώην διευθυντής Δημόσιας Βιβλιοθήκης Ρεθύμνου, "Ο Ρεθεμνιώτικος Τύπος δίπλα και απέναντι στον Ελευθέριο Βενιζέλο",

Σοφία Τρούλη, δρ. Αρχαιολογίας και Μουσειακής Εκπαίδευσης, "Επισκέψεις του Ελευθερίου Βενιζέλου στο Ν. Ρεθύμνου",

Αντώνης Χουρδάκης, καθηγητής Πανεπιστημίου Κρήτης, "Βενιζέλος & Εκπαίδευση",

Γεώργιος Αγγελιδάκης, ιατρός, αντιπρόεδρος Ιστορικού & Λαογραφικού Μουσείου Ρεθύμνου, "Αναμνήσεις από τον Ελευθέριο Βενιζέλο".



ΣΤΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟ

## Μύθοι, όνειρα και σιωπή σε μία εικαστική έκθεση

Εικαστική Έκθεση με τίτλο "μύθοι, όνειρα και μια σιωπή" εγκαινιάζεται τη Τετάρτη 16 Οκτωβρίου στο Μουσείο Εικαστικών Τεχνών Ηρακλείου.

Έντεκα καλλιτέχνες αποδεικνύουν ακόμα μια φορά την εξαιρετική δύναμη και ποιότητα των έργων τους εμπνευσμένοι από τους μύθους, τα όνειρα καθώς και τη προσπάθεια να αποδοθεί η σιωπή ως λήξη της οποιασδήποτε, ανεξαρτήτως αποτελέσματος, χαράς ή και λύπης ακόμα.

Οι καλλιτέχνες που εκθέτουν τα έργα τους είναι: ο Γιώργος Κουνάλης, η Τζένη Μπακαλούμα, ο Κωστής Παγωμένος, η Λαμπρινή Μποβιάτσου, η Χριστίνα Φοίτου, ο Τίτος Πετράκης, ο Andrea Carnemolla, ο Γιάννης Στεφανάκης, ο Αντώνης Γιακουμάκης, η Άρτεμις Ποταμιάνου και η Στέλλα Μπολωνάκη.

Η Έκθεση θα διαρκέσει ως τις 15 Μαρτίου και θα είναι επισκέψιμη για το κοινό από Δευτέρα ως Παρασκευή 6-8 το βράδυ, ενώ επίσης υπάρχει δυνατότητα διαφορετικού ωραρίου μετά από συνεννόηση στο τηλέφωνο 2810226683.

Υπενθυμίζουμε ότι το μουσείο βρίσκεται στην οδό Νυμφών 3 στον Πόρο.



ΣΤΟ ΠΑΛΙΟ ΛΙΜΑΝΙ

## Γιορτή τσικουδιάς

Η 18η Γιορτή Τσικουδιάς που διοργανώνουν ο Δήμος Χανίων, η Κ.Ε.Π.Π.Ε.Δ.Η.Χ. - Κ.Α.Μ. και ο Χορευτικός Όμιλος Χανίων "Ο Ψηλορείτης" θα πραγματοποιηθεί σήμερα **Σάββατο στις 7μ.μ. στην πλατεία πίσω από το Γιαλί Τζαμιά, στο Παλιό Λιμάνι.**

Στον χώρο θα λειτουργεί παραδοσιακό καζάνι τσικουδιάς και θα προσφερθούν παραδοσιακά εδέσματα με άφθονη ζεστή τσικουδιά.

Τη βραδιά θα πλαισιώσουν χορευτικές ομάδες του "Ψηλορείτη" με χορούς από όλη την Ελλάδα, με τη συνοδεία των μουσικών Ανδρέα Λιλικάκη, Β. και Γ. Νικολουδάκη.

ΣΤΑ ΤΣΙΚΑΛΑΡΙΑ

## Μνήμη Μικρασιατών

Εκδήλωση αφιερωμένη στη μνήμη των πρώτων Μικρασιατών κατοίκων της περιοχής των Μετοχιών Τσικαλαριών θα πραγματοποιηθεί αύριο Κυριακή στις 6 το απόγευμα στον Άγιο Γιάννη στο Πολύ Νερό, όπου θα τελεσθεί μνημόσυνο στη μνήμη τους. Μετά το τέλος του μνημοσύνου θα πραγματοποιηθεί σύντομη ομιλία από τη φιλόλογο Μαρία Μαράκη με θέμα: "Ο Άγιος Ιωάννης ο Βαπτιστής - Το καταφύγιο της Προσφυγιάς στη νέα πατρίδα".

Την εκδήλωση διοργανώνει ο Πολιτιστικός Σύλλογος Τσικαλαριών με την ευκαιρία της συμπλήρωσης 91 ετών από τη γενοκτονία των Ελλήνων της Μικράς Ασίας.

ΣΤΗΝ ΚΙΣΑΜΟ

## Παζάρι Αλληλεγγύης

Παζάρι κοινωνικής αλληλεγγύης διοργανώνουν το ΙΣΚΑ και το Αννουσάκειο Ίδρυμα αύριο Κυριακή στην παραλία Καστελίου.

Το κόστος συμμετοχής στο παζάρι είναι 10 ευρώ και όλα τα έσοδα θα διατεθούν στον εξοπλισμό της νέας μονάδας αποθεραπείας και αποκατάστασης κλειστής νοσηλείας "Αγ. Σπυρίδων".



ΣΤΟΝ ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗ ΣΦΑΚΙΩΝ

## Εκδήλωση μνήμης

Εκδήλωση μνήμης για την καταστροφή του Καλλικράτη από τα στρατεύματα κατοχής τον Οκτώβρη του 1943, θα πραγματοποιηθεί αύριο Κυριακή και ώρα 10:30π.μ. στο Ηρώο στον Καλλικράτη Σφακίων.

Το πρόγραμμα της εκδήλωσης περιλαμβάνει επιμνημόσυνη δέηση χοροστατούντος του σεβασμιωτάτου μητροπολίτου Λάμπης - Συβρίτου & Σφακίων κ. Ειρηνάιου, χαιρετισμό από το δήμαρχο Σφακίων κ. Παύλο Πολάκη, ομιλία για τα γεγονότα της εποχής από τον κ. Πολάκη Γεώργιο, δάσκαλο και κατάθεση στεφάνων.





Της **ΕΛΕΝΗ  
ΦΟΥΝΤΟΥΛΑΚΗ**

**Κομμάτι του αριστοκρατικού δρόμου της Χαλέπας, αλλά και πολυσύχναστο πέρασμα της πόλης διαχρονικά υπήρξε η οδός Ελευθερίου Βενιζέλου. Ήταν ένας από τους οδικούς άξονες που προϋπήρχαν αιώνες πριν δημιουργηθεί η νέα πόλη ενώ στην Ενετοκρατία ένωνε τα Χανιά με το Ακρωτήριο και τη Χαλέπα. Σήμερα το τμήμα της Ελ. Βενιζέλου που αντιστοιχεί στο Κουμ-Καπί, μέχρι τη διασταύρωση στον Μπόλαρη, συνεχίζει να αποτελεί ένα πέρασμα από το Ακρωτήριο από και προς την πόλη των Χανίων, που πολλοί συνηθίζουν να προσπερνούν βιαστικά χωρίς να προσέξουν τα νεοκλασικά της, τα όμορφα αλλά κρυμμένα χαρακτηριστικά της, που μαρτυρούν κάτι από την παλιά αίγλη της.**



ΟΔΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ

## Ένα "πέρασμα" με ιστορία



Ο κ. Μανώλης Καλλιγέρης 85 χρονών σήμερα, 12χρονος μαθητής τότε, διέσχιζε καθημερινά την Ελευθερίου Βενιζέλου και ξετύλιξε στις "διαδρομές" το κουβάρι των παιδικών αναμνήσεων. «Ο δρόμος Ελ. Βενιζέλου ξεκινούσε από την Πλατεία της Δημοτικής Αγοράς και κατέληγε στο σπίτι του Ελ. Βενιζέλου. Από εκεί περνούσε όλος ο κόσμος και πήγαινε στα σχολεία της Κοραή είτε στα μαγαζιά του κέντρο. Ο ίδιος θυμόταν επί της οδού Βενιζέλου τα "βιζαβί" (σημ.: άμαξες συρόμενες με ένα ή δύο άλογα και με τέσσερις θέσεις επιβατών έτσι, ώστε να κάθονται ανά δυο "βιζαβί", εξ ου και η ονομασία της άμαξας) με τα οποία γίνονταν δρομολόγια. «Μου άρεσε να περνώ ως μαθητής επειδή υπήρχαν διάφορα καταστήματα όπως παραδοσιακοί φούρνοι, ζαχαροπλαστεία π.χ τότε ο Τζιτζικάκης, έτσι συχνά σταματάγαμε ως παιδιά να πάρουμε σοκολάτες, καραμέλες κ.ά.» σημείωσε ο ίδιος..



Ο κ. Μανώλης Καλλιγέρης 85 χρονών σήμερα, 12χρονος μαθητής τότε διέσχιζε καθημερινά από τον δρόμο της Ελ. Βενιζέλου

τα οποία συναγωνίζονταν μεταξύ τους, συγκεντρώνονταν πολύς κόσμος, και είχαν μεγάλη κίνηση την εποχή εκείνη. Εκεί διατηρούσε το σπίτι της η οικογένεια Λαμπάκη που όμως σήμερα είναι ερείπια. Υπήρχαν πολλά ωραία νεοκλασικά σπίτια που όμως σήμερα ελάχιστα σώζονται. Το ωραιότερο ήταν της Χατζηδάκη στη γωνία της Ελ. Βενιζέλου με την οδό Μπόλαρη. Ένα παραδοσιακό πετρόκτιστο κτήριο το οποίο το χαλάσανε και έγινε πολυκατοικία» επεσήμανε.

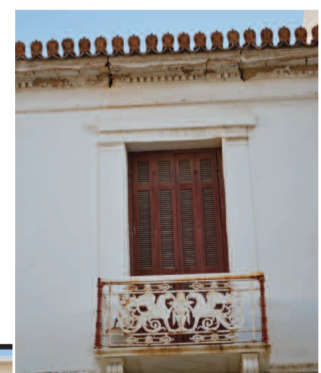
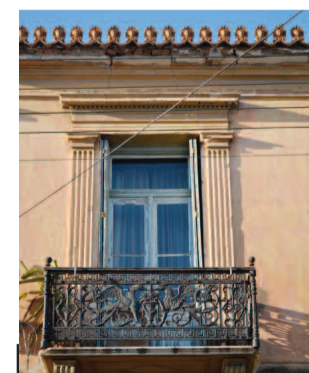
«Το 1928 φτιάξανε στην οδό Ελ. Βενιζέλου και Κοραή το Γυμνάσιο Θηλέων, έπειτα δίπλα το 3ο, το 4ο Δημοτικό Σχολείο, το Γυμνάσιο και την Εμπορική Σχολή. Απέναντι βρισκόταν το σπίτι του τότε προέδρου του Δικηγορικού Συλλόγου Χανίων Αντώνη Αρετάκη ο οποίος ήταν μια μεγάλη προσωπικότητα της εποχής εκείνης. Εκεί διατηρούσε σπίτι η οικογένεια Διαμαντοπούλου που ήταν μεγάλος έμπορος

και χρηματιστής της εποχής. Ακόμη υπήρχε ένα ωραίο σπίτι του Αθουσάκη που ακόμη διατηρείται επί της οδού Ελ. Βενιζέλου και Μίνως Ηουσάκη. Στην επόμενη γωνία του δρόμου, σήμερα σώζεται ακόμη το σπίτι της οικογένειας Μανουσάκη που ήταν μεγάλος έμπορος της περιοχής.

Επί της οδού Ελ. Βενιζέλου ήταν ακόμη το σπίτι του γιατρού Μπλαζουδάκη ενώ εκεί που σήμερα στεγάζεται η Εμπορική Τράπεζα, τότε βρισκόταν το Ξενοδοχείο "Ελυρος"» ανέφερε ο κ. Καλλιγέρης.



Σήμερα το τμήμα της Ελ. Βενιζέλου που αντιστοιχεί στο Κουμ-Καπί, μέχρι τη διασταύρωση στον Μπόλαρη συνεχίζει να αποτελεί ένα πέρασμα από το Ακρωτήριο από και προς την πόλη των Χανίων, που πολλοί συνηθίζουν να προσπερνούν βιαστικά χωρίς να προσέξουν τα νεοκλασικά της, τα όμορφα αλλά κρυμμένα χαρακτηριστικά της



### Το Εθνικό Στάδιο

«Θυμάμαι πως το 1937 επί Μεταξά μας πήγαν στο Στάδιο όλους και τότε ο δήμαρχος Μουντάκης είπε για "τις ελευθερίες του Λαού κ. Πρόεδρε". Ε, σε μισή ώρα τον είχανε διώξει από δήμαρχο. Στην Κατοχή το Στάδιο χρησιμοποιήθηκε ως χώρος συγκέντρωσης αφού οι Γερμανοί μάζεψαν όλο τον ανδρικό πληθυσμό των Χανίων, μας κλείσανε εκεί και υπήρχαν καταδότες που έδειχναν ποιοι πρέπει να πάνε για εκτέλεση και ποιοι όχι. Τότε υπήρχαν κάποιες κοπέλες που μένανε στην οδό Ελ. Βενιζέλου και μας φέρνανε νερό για να πιούμε αλλά κρυφά μας αλλάζανε τις ταυτότητες. Δυστυχώς πολλοί άνθρωποι εκτελέστηκαν στον Μπόλαρη» μας διηγήθηκε ο κ. Καλλιγέρης.







Το σπίτι του εμπόρου Κωστή Μανουσάκη, κτίστηκε το 1870. Το λέγανε το "Κόκκινο" σπίτι, επειδή οι τοίχοι του ήταν βαμμένοι με κεραμιδί χρώμα. Σήμερα συνεχίζει να μένει εκεί ο εγγονός του Κώστας Μανουσάκης.

## Το "Κόκκινο" σπίτι

Γεννημένος στο διώροφο τουρκικό αρχοντικό της οδού Ελ. Βενιζέλου 96 ο κ. Κώστας Μανουσάκης μάς αφηγήθηκε κάποιες από τις αναμνήσεις αλλά και τις διηγήσεις που είχε ακούσει για την οδό Ελ. Βενιζέλου.

«Εδώ σε αυτό το σπίτι γεννήθηκα, στο οποίο διέμενε η οικογένειά μου από το 1925 όταν ολοκληρώθηκαν οι εργασίες επισκευής. Αυτό το σπίτι κτίστηκε το 1870 και το λέγανε το "Κόκκινο σπίτι", επειδή οι τοίχοι του ήταν βαμμένοι με κεραμιδί χρώμα. Ο παππούς μου Κωστής Μανουσάκης, έμπορος, δραστηριοποιούνταν οικονομικά με το εργοστάσιο της ΑΒΕΑ. Σε



Ο κ. Κώστας Μανουσάκης.

καταρρεύσει και ξανακτίστηκε. Επίσης στην Κατοχή είχαν επιτακτεί δύο δωμάτια του σπιτιού από Γερμανούς» ανέφερε.

Από το βιβλίο της Αιμίας Κλάδου "Τα Χανιά έξω από τα τείχη".

αυτήν την περιοχή έμενε με την οικογένειά του μέχρι που έφυγε και ήρθε να μείνει στην Ελ. Βενιζέλου στο σπίτι του Ντόκου. Εκεί μείνανε μέχρι το 1925 από όπου φύγανε για να μείνουν μόνιμα στο σπίτι της οδού Ελ. Βενιζέλου 96 όπου γεννήθηκε το 1952. Κατά τη διάρκεια του πολέμου το σπίτι μας είχε βομβαρδιστεί και το βόρειο ανατολικό κομμάτι είχε



Το σπίτι που ανήκε στον καθηγητή Λαντράκη.

Από το βιβλίο της Αιμίας Κλάδου "Τα Χανιά έξω από τα τείχη".



Άλλο σημαντικό κτήριο που ανήκει στην όψιμη τουρκοκρατία, ήταν και το αρχοντικό που στέγαζε το αρχηγείο της Κρητικής χωροφυλακής την περίοδο της Κρητικής Πολιτείας.

Πρόκειται για το ογκώδες διώροφο οίκημα, που διατηρείται και σήμερα απέναντι από τον φούρνο Δρανδάκη.



Αρχείο Χανιώτικων νέων.

## Η Ρέμβη και οι "τενεκεδομαχαλάδες"

«Στο ύψος της οδού Ελ. Βενιζέλου εκεί που σήμερα είναι η Συνεταιριστική Τράπεζα υπήρχε το καφενείο "Ρέμβη" όπου πολύς κόσμος σύναζε. Επειτα απέναντι από το γήπεδο Χανίων, εκεί που κάποτε ήταν το πάρκινγκ, ήταν ο Κινηματογράφος Ρεγγίνα! Θυμάμαι μια πλατεία που ήταν γεμάτη τενεκεδομαχαλάδες, παράγκες. Ο δρόμος από εκεί και κάτω δεν είχε πολυκατοικίες. Υπήρχαν κάποια καλοδιατηρημένα σπίτια από τα οποία κάποια είναι διατηρητέα και κάποια όχι. Όπως και το δικό μας θεωρείται μη κατεδαφιστέο» ανέφερε ο κ. Κώστας Μανουσάκης.

«Η οδός Ελ. Βενιζέλου ήταν από τους πολυσύχναστους δρόμους γιατί αποτελούσε πέρασμα για το Ακρωτήρι. Αυτοκίνητα πολλά δεν υπήρχαν αλλά υπήρχαν πολλές άμαξες. Θυμάμαι όταν ήμουν μαθητής, υπήρχαν πολλές άμαξες με τα αλογάκια τους και μάλιστα τρέχαμε να κάτσουμε πίσω από αυτές σαν παιχνίδι. Καθόμασταν στον πίσω άξονα της άμαξας, ο αμαξάς προσπαθούσε με το μαστίγιο χτυπώντας το να μας διώξει αλλά δεν μας έφτανε και έτσι κάναμε μια δωρεάν μεταφορά από το 4ο δημοτικό σχολείο της Κοραή μέχρι το σπίτι μας στο δρόμο της Ελ. Βενιζέλου ή μέχρι το ύψος της βίλας Κούνδουρου όπου εκεί ήταν μια μεγάλη πλατεία και ως παιδιά παίζαμε ποδόσφαιρο».

Η κα Αιμιλία Κλάδου Μπλέτσα στο Βιβλίο της "Τα Χανιά έξω από τα τείχη", ασχολείται με τα νεοκλασικά κτήρια του ανατολικού της τμήματος δηλαδή τα σπίτια του καθηγητή Λαντράκη, του διευθυντή της Τράπεζας Φίλιππου Ντόκου και του Κώστα Μανουσάκη.

Επίσης υπάρχουν αναφορές και φωτογραφίες συγκροτημάτων σπιτιών, όπως τα σπίτια του Κασιμάτη και η ογκώδης νεοκλασική πολυκατοικία που στέγαζε παλιότερα το καφενείο "Παλλάς", απέναντι από το καφενείο του Λουκά Μαρινάκη.



Το νεοκλασικό που κάποτε ανήκε στον Διευθυντή της Τράπεζας Φίλιππο Ντόκο.

Από το βιβλίο της Αιμίας Κλάδου "Τα Χανιά έξω από τα τείχη".







Του  
**ΓΙΩΡΓΟΥ ΚΩΝΣΤΑ**

Από τις πιο ζωντανές φοιτητικές μπάντες στη μουσική σκηνή των Χανίων, οι *Paint it Blue* για χρόνια αποτελούσαν το βασικό σχήμα της πόλης παίζοντας ζωντανά καλοκαίρια και χειμώνες. Από τις παραλίες των Χανίων και τα φοιτητικά φεστιβάλ το καλοκαίρι, μέχρι τα μπαρ του λιμανιού το χειμώνα οι *Paint it Blue* είχαν το δικό τους φανατικό, νεανικό κοινό. Ωριμότεροι, με πτυχία στα χέρια οι περισσότεροι εξ αυτών, επανέρχονται για άλλη μια εμφάνιση στον χώρο του Πάρκου Ειρήνης και Φιλίας σήμερα το βράδυ.

## PAINT IT BLUE

# “ΡΟΚ... ΠΑΝΤΟΣ ΕΙΔΟΥΣ”



Το live αποτελεί το μεγαλύτερο όπλο των *Paint it Blue*.

Ο Πάνος Πετρόπουλος, Μιχάλης Κοτσιράκης και Δημήτρης Χορόζογλου μιλούν για το σχήμα, τις ζωντανές εμφανίσεις, τα θετικά και τα αρνητικά τους, τη μουσική σκηνή των Χανίων.

**Γιατί *Paint it Blue*, από που προέκυψε το όνομα;**

**Μιχάλης:** Από μια ρήση που λέει «βάψτο μπλε και πέτα το στη θάλασσα».

**Πάνος:** Κρατήσαμε το πρώτο μέρος της φράσης. Πολλοί πίστευαν ότι ήταν μια παράφραση του *Paint it Black* των *Rolling Stones* αλλά δεν είχε σχέση.

**Ως φοιτητές είχατε λίγο ελεύθερο χρόνο και αποφασίσατε να το διαθέσετε στη μουσική ;**

**Π:** Είναι συνδυασμός. Το σχήμα ήταν μια διασκέδαση πρώτα από όλα για μας και μια ευκαιρία ως φοιτητές να βγάλουμε ένα μικρό μεροκάματο.

**Δημήτρης:** Με τον Πάνο είχαμε ξεκινήσει από το πρώτο έτος να παίζουμε με δύο κιθάρες σε διάφορα μαγαζιά στην "Κωνσταντινούπολη", στην "Ταράτσα". Κάποια στιγμή γνωρισθήκαμε και με τους ανθρώπους που είχαν τις "4 Εποχές" όπου και παίζαμε για τρία χρόνια μια φορά την εβδομάδα, αλλά πλέον μαζί και με τον Οδυσσέα και τον Μιχάλη.

**Π:** Τα Χανιά πάντως ήταν μια πόλη που δεν είχε μια μπάντα σε ένα μαγαζί να την βλέπεις μόνιμα κάθε εβδομάδα, όπως εμείς παίζαμε κάθε Πέμπτη. Το κοινό μας ήταν φοιτητικό κυρίως αλλά όχι μόνο, καθώς έρχονταν και πολλά παιδιά από τα Χανιά.

**Πέρα όμως από τις "4 Εποχές" έχετε εμφανιστεί και σε δεκάδες άλλα live...**

**Μ:** Ναι και όχι μόνο στα Χανιά, αλλά και σε όλη την Κρήτη. Σε πάμπολλα πολιτικά φεστιβάλ, αντιρατσιστικά, αντιναζιστικά, σε διήμερα αριστερών παρατάξεων.

**Μουσικά θα αυτοπροσδιοριζόζαταν στον χώρο του ροκ;**

**Μ:** Παντός είδους ροκ. Από την ποπ εκδοχή, μέχρι το πανκ.

**Δ:** Κέφι κάνουμε πάνω από όλα. Στόχος να περάσουμε εμείς και ο κόσμος καλά... και αν πει λίγο παραπάνω θα περάσει ακόμα καλύτερα (γέλια).

**Π:** Ερχόμενος κάποιος σε ένα live μας θα ακούσει στην αρχή ευρέως γνωστά, χορευτικά και διασκεδαστικά τραγούδια και όσο περνάει η νύκτα ο ήχος δυναμώνει και σκληραίνει.

**Στα χρόνια αυτά ένα συμβάν που σας έχει "σημαδέψει" θετικά;**

**Π:** Στο αντιρατσιστικό φεστιβάλ του 2012. Θα παίζαμε την ώρα του τελικού του Euro στο ποδόσφαιρο. Η αλήθεια είναι πως ήμασταν μουδιασμένοι, φοβόμασταν ότι δεν θα είχε

## «Τα Χανιά έχουν μουσική κουλτούρα και οι πολλές μαθητικές μπάντες που υπάρχουν δημιουργούν μία δυναμική νεανική σκηνή»

καθόλου κόσμο. Ομως αποδώσαμε καταπληκτικά. Ήταν η καλύτερή μας ζωντανή εμφάνιση και τεχνικά και σε ρυθμό και σε ένταση. Το αποτέλεσμα ήταν πολύ καλό από την "τσαντίλα" μας.

**Μ:** Από τα πιο ωραία που μας έχει συμβεί ήταν όταν είχε έλθει σε μια εμφάνισή μας ένας Έλληνας που έμενε μόνιμα στην Ουγκάντα. Μας έδωσε στοιχεία, τηλέφωνα, διευθύνσεις για να πάμε εκεί για... live (γέλια).

**Π:** Στην πρότασή του ήταν πειστικός, και όντως υπήρχε το μαγαζί που έκανε live εκεί με συγκροτήματα, αλλά μετά την πρώτη συνομιλία μας δεν ξαναέδωσε σημάδια ζωής. Ήταν από τα πιο ωραία συμβάντα έστω και αν δεν υλοποιήθηκε ποτέ.

**Και κάτι αντίθετο, κάτι αρνητικό, που σας στεναχώρησε;**

**Π:** Παίζοντας στις "4 Εποχές" χειμώνα ξέρουμε ότι πολλές φορές η θάλασσα... μπαίνει μέσα στα μαγαζιά. Αυτό απέτρεπε πολύ κόσμο να προσεγγίσει το λιμάνι, έτσι έχουμε κάνει και ζωντανή εμφάνιση με 4-5 άτομα.

**Μ:** Αν σου πω ότι είχα αρρωστήσει από τον H1N1 (γρίπη των πτηνών) τι θα πεις; Έπαιζα με το σχήμα και ήμουν εξαντλημένος, ανέβασα πυρετό και την επόμενη ημέρα πήγα στο Νοσοκομείο και είχα τη γρίπη. Μια άλλη αφορά έπαθα ρήξη τυμπάνου.

**Δ:** Κάτι ανάλογο ψυχοσωματικό είχα και εγώ. Μια φορά από τη ζέστη, το άγχος, πήγα να λιποθυμήσω. Συμβαίνουν

όμως αυτά όταν παίζεις τόσο συχνά.

**Το κομμάτι που παίζετε και είναι το "σήμα κατατεθέν" των *Paint it Blue*;**

**Π:** Το "Για την αγάπη αυτή" από "Ρόδες"...

**Μ:** Και το "Love Buzz" από Nirvana θα έλεγα εγώ.

**Μπήκε ποτέ στο μυαλό σας η ιδέα να ηχογραφήσετε το δικό σας υλικό ;**

**Μ:** Αυτή τη στιγμή είναι λίγο δύσκολο, γιατί εγώ μόλις πήγα φαντάρος, ο Πάνος τώρα απολύθηκε. Ίσως αν βρεθούμε κάποια στιγμή στην Αθήνα να το κάνουμε. Στο άλλο σχήμα που συμμετέχω τους

*Playgrounded* γράφω υλικό. Μόλις ξαναβρεθούμε με τους *Paint it Blue*, σίγουρα μπορούμε να κάνουμε κάτι.

**Π:** Σίγουρα αν βρεθούμε πάλι στην ίδια πόλη θα κάνουμε μια ζωντανή εμφάνιση, αλλά η ηχογράφηση είναι ακόμα μακριά.

**Τη ροκ μουσική σκηνή των Χανίων πώς τη βλέπετε;**

**Π:** Γίνονται πολύ ενδιαφέροντα πράγματα από μαθητικές μπάντες. Σε όλα τα είδη ροκ, μέταλ, χιπ-χοπ. Για αυτό και έχει επιτυχία το μαθητικό φεστιβάλ που γίνεται κάθε χρόνο. Είναι πολλοί οι μαθητές που ασχολούνται με τη μουσική και αυτό είναι πολύ καλό. Τα Χανιά είναι μια πόλη που έχει αυτήν την κουλτούρα και φάνηκε στην αποδοχή που είχαμε ως *Paint it Blue* χωρίς να είμαστε κάτι φοβερό και τρομερό.

**Μπορεί να επιβιώσει στην επαρχία ένας μουσικός του δικού σας στυλ;**

**Δ:** Μόνο από τις εμφανίσεις τις ζωντανές, σίγουρα όχι. Με κάποια μαθήματα ίσως, αλλά και πάλι είναι δύσκολο.

**Μ:** Θα καταλήξεις στο σκυλάδικο, δεν υπάρχει περίπτωση να βγάλεις τα προς το ζην. Δεν υπάρχει κόσμος για να σε στηρίξει.

**Π:** Πλέον μόνο στην Αθήνα μπορεί να γίνει αυτό και με όχι τόσο θετικές προοπτικές. Τα μεροκάματα έχουν πέσει πάρα πολύ στη νύκτα, αλλά και είναι δύσκολο ως μουσικός να κάνεις ιδιαίτερα.

## Ζωντανά στο Πάρκο

Τα παιδιά θα εμφανιστούν ζωντανά σήμερα στην εκδήλωση για τα 15 χρόνια της "Ενωτικής Πρωτοβουλίας" στο πάρκο Ειρήνης και Φιλίας. «Και εγώ και ο Μιχάλης ήμασταν μέλη της "Ενωτικής" και δεν θα μπορούσαμε να λείπουμε από ένα τέτοιο live. Και οι τέσσερις είμαστε πολιτικοποιημένοι, έχουμε εμφανιστεί σε πολιτικά φεστιβάλ και εκδηλώσεις και δεν θα μπορούσαμε να λείπουμε από ένα τέτοιο γεγονός, τη συμπλήρωση 15 ετών μιας μαχητικής παράταξης που αγωνίζεται για το δημόσιο πανεπιστήμιο» αναφέρει ο Πάνος.



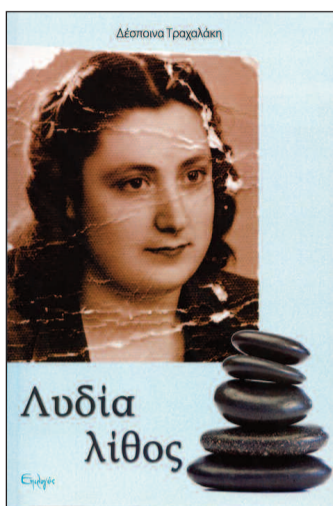
ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ ΒΙΒΛΙΩΝ

ΣΤΟ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ

## "Λυδία λίθος" της Δέσποινας Τραχαλάκη

Παρουσίαση του βιβλίου της συγγραφέως Δέσποινας Τραχαλάκη με τίτλο "Λυδία λίθος", εκδόσεις "Επιλογές" θα πραγματοποιηθεί την Τετάρτη 16 Οκτωβρίου στις 7:30μ.μ., στο Πολιτιστικό Κέντρο Ιεράς Μητρόπολης Κυδωνίας & Αποκορώνου (Αντωνίου Γιάνναρη 2).

Το πρόγραμμα της εκδήλωσης περιλαμβάνει χαιρετισμούς από τους διοργανωτές, εισαγωγή στο βιβλίο από τον δρ. Γιώργο Μπαουράκη, διευθυντή Μ.Α.Ι.Χ., παρουσίαση του βιβλίου από τους Μαρία Βούλγαρη, δημοσιογράφο, Καίτη Κουτρουμπά, πρόεδρο του Συλλόγου Αποφοίτων



της Ελληνογαλλικής Σχολής Χανίων και Αθανάσιο Αθανασόπουλο, μαθηματικό.

Αποσπάσματα θα διαβάσουν οι Μιχάλης Αεράκης, καλλιτεχνικός διευθυντής ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ.Κ., Απόστολος Κουγιτάκης, ηθοποιός - σκηνοθέτης και δεκατέσσερις ερασιτέχνες ηθοποιοί.

Συντονιστής θα είναι ο Δημήτρης Νικολακάκης, πρόεδρος της Ένωσης Πνευματικών Δημιουργών Χανίων.

Την εκδήλωση θα πλαισιώσουν μουσικά οι: Ελένη Καρμπαδάκη, τραγούδι - κιθάρα, Ελευθερία Κοκοτσάκη, τραγούδι, Νίκη Καντέρη, ακορντεόν.

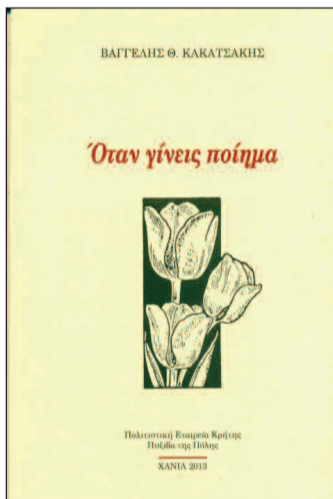
ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΙΚΗ ΕΣΤΙΑ

## "Όταν γίνεις ποίημα" του Βαγγέλη Κακατσάκη

Η ποιητική συλλογή του Χανιώτη δασκάλου, λογοτέχνη και δημοσιογράφου Βαγγέλη Θ. Κακατσάκη "Όταν γίνεις ποίημα", θα παρουσιαστεί αύριο Κυριακή στις 7μ.μ. στην "Κρητική Εστία", (Στράβωνος 14 Παγκράτι).

Το βιβλίο κυκλοφορήθηκε τη φετινή χρονιά από τις εκδόσεις "Πολιτιστική Εταιρεία Κρήτης-Πυξίδα της Πόλης" και έχει ήδη αποσπάσει πολλές και ιδιαίτερα εγκωμιαστικές κριτικές από ανθρώπους των γραμμάτων.

Στην εκδήλωση που διοργανώνει η Ομοσπονδία Σωματείων Αποκορώνου σε συνεργασία με



την Κρητική Εστία, τον Σύνδεσμο Νηπιανών Αττικής "Ο Τίμιος Σταυρός", το Κοινωνικό Ιδρυμα "Αγία Σοφία" και τις εκδόσεις "Πολιτιστική Εταιρεία Κρήτης - Πυξίδα της Πόλης" και η οποία θα συντονίζεται από τον δημοσιογράφο - ραδιοφωνικό παραγωγό Γιάννη Κριαράκη, θα μιλήσουν για το βιβλίο η ποιήτρια Αγγελική Σιδηρά και ο επίκουρος καθηγητής του Πανεπιστημίου Αθηνών Μάνος Στεφανίδης, θα απευθύνουν χαιρετισμούς οι διοργανωτές και θα απαγγείλει ποιήματα η ηθοποιός Νεκταρία Γιαννουδάκη.

ΣΤΟ ΜΕΓΑΡΟ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΑΘΗΝΩΝ

## "Όταν ήταν ευτυχισμένοι" του Πολυχρόνη Κουτσαάκη

Το ιστορικό μυθιστόρημα "Όταν ήταν ευτυχισμένοι" του Χανιώτη συγγραφέα Πολυχρόνη Κουτσαάκη, που βασίζεται στην προσωπική ζωή και την πολιτική δράση του Ελευθέριου Βενιζέλου, θα παρουσιαστεί τη Δευτέρα 14 Οκτωβρίου, στις 7:30μ.μ., στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών.

Η παρουσίαση θα γίνει από τον συγγραφέα και βουλευτή Μίμη Ανδρουλάκη στον Πολυχώρο της Μουσικής Βιβλιοθήκης του Συλλόγου "Οι φίλοι της μουσικής", του Μεγάρου Μουσικής.

Το μυθιστόρημα, που κυκλοφόρησε τον Μάρτιο και βρίσκεται ήδη στην τρίτη του



έκδοση, βασίζεται στο βραβευμένο με Κρατικό Βραβείο Θεατρικού Έργου ομότιτλο θεατρικό έργο του συγγραφέα.

Η εκδήλωση διοργανώνεται από τις εκδόσεις Πατάκη, υπό την αιγίδα του Εθνικού Ιδρύματος "Ελευθέριος Κ. Βενιζέλος" και με την στήριξη του Παραρτήματος Αττικής του Ιδρύματος.

Στην συζήτηση που θα ακολουθήσει, θα συμμετέχει εκτός από τον κ. Μίμη Ανδρουλάκη και τον συγγραφέα, και ο γενικός διευθυντής του Ιδρύματος "Ελευθέριος Βενιζέλος" κ. Νίκος Παπαδάκης.

Αποσπάσματα από το μυθιστόρημα θα διαβάσει ο ηθοποιός και σκηνοθέτης Κώστας Αρζόγλου.

## Βιβλία

### Και γύρω τους η θάλασσα

Αφροδίτη Βακάλη

Εκδότης: Ψυχογιός

Σ' ένα νησί των Κυκλάδων, ο καπετάνιος Παναγής Καρτζάς επιστρέφει για να



βρεθεί αντιμετώπιος με παλιούς και νέους δαίμονες. Στο μουράγιο τον περιμένει με λαχτάρα η θετή του κόρη, η Αννεζώ, και στο σπίτι η Φρασκούλα, η ψυχρή κι απόμακρη γυναίκα

του. Στη θαλασσοδαρμένη του ψυχή, τη στερημένη από αγάπη, σιγά-σιγά γεννιέται ένα νοσηρό ερωτικό πάθος για το κορίτσι που ο ίδιος μεγάλωσε σαν κόρη του. Τρομαγμένος και γεμάτος ντροπή, την παντρεύει βιαστικά και με το ζόρι με τον καλύτερό του φίλο, τον Κωνσταντή. Κι ενώ το ζευγάρι παλεύει να ισορροπήσει μέσα σ' αυτό τον αταίριαστο γάμο, τα πρόσωπα που τους περιστοιχίζουν ταλανίζονται απ' τα δικά τους ασίγηστα πάθη.

### Ο καλός κλέφτης

Χάνα Τίντι

Εκδότης: Πόλις

Σε ένα ορφανοτροφείο της Νέας Αγγλίας τον 19ο αιώνα ο δωδεκάχρονος Ρεν αγω-



νιά για το αν θα βρεθεί ποτέ οικογένεια για εκείνον κι αναρωτιέται τι να απέγινε άραγε το κομμένο αριστερό του χέρι. Ο μυστηριώδης κύριος Ναμπ, που μια κάποια μέρα έρχεται να τον πάρει, θα του διηγηθεί μυστη-

ριώδεις ιστορίες και ταυτόχρονα θα τον κάνει μέλος μιας αλλόκοτης Αυλής των Θαυμάτων, μιας συντροφιάς περιθωριακών μικροαπατεώνων και κλεφτών. Μαζί τους θα ζήσει συναρπαστικές περιπέτειες που θα τον οδηγήσουν όλο και πιο βαθιά στις σκοτεινές γωνιές ενός τόπου άγριου, όπου θα γνωρίσει το έγκλημα, τη βαρβαρότητα, την απογοήτευση αλλά και τη φιλία και την αλληλεγγύη, ώσπου να φτάσει τελικά σε κάτι που θεωρούσε χαμένο για πάντα: την αλήθεια.

### Σχήμα οξύμωρον

Κανή Καραβά

Εκδότης: Κέδρος



Η ιστορία αρχίζει μέσα στη θύελλα των γεγονότων του '73, λίγο πριν από την εξέγερση του Πολυτεχνείου.

Η Λίζα, ενταγμένη στο ΚΚΕ, είναι παντρεμένη με τον Παναγιωτάκη, άτομο φι-

λόδοξο, χωρίς ιδιαίτερη πολιτική ιδεολογία, με ερείσματα όμως σε όλους τους πολιτικούς χώρους.

Η σχέση τους βρίσκεται σε κρίσιμη καμπή, αλλά η ίδια, επηρεασμένη από μια αποκάλυψη στα πρώιμα χρόνια της εφηβείας, δεν είναι σε θέση να αντιμετωπίσει αποφασιστικά την κατάσταση. Πλάνο-πλάνο, τα πρόσωπα του στενού και ευρύτερου οικογενειακού χώρου προβάλλουν το ένα μετά το άλλο και, αναδεικνύοντας τα προβλήματά τους, παίρνουν ενεργό μέρος στην αφήγηση.

Μέσα από τις συνεχείς μετακινήσεις της ηρωίδας σε Παρίσι, Βρυξέλλες, Αθήνα, οι ιστορίες των πρωταγωνιστών προβάλλουν συγκλονιστικές, οι σχέσεις αναδιαμορφώνονται, δημιουργούνται οξύνσεις και αντιπαραθέσεις. Ολα αλλάζουν: σχέσεις, ιδεολογίες, νοστροπίες...

Εξάλλου είναι και τα μυστικά που όλο και ξεφυτρώνουν και στοιχειώνουν τη ζωή τους.

### Το βιβλίο της Κατερίνας

Αύγουστος Κορτώ

Εκδότης: Πατάκη



Η ιστορία μου αρχίζει από το τέλος - το δικό της και το δικό μου. Έτσι ξεκινά το βιβλίο της Κατερίνας, μιας γυναίκας που πάλεψε μια ζωή με την ψυχική αρρώστια, και που, αν νικήθηκε, έζησε και μεγαλούργησε ταπεινά χάρη στην

αγάπη. Μια οικογενειακή σάγκα γεμάτη ζοφερά μυστικά και θανάσιμες ενοχές, ένα βιβλίο μυστηρίου γύρω από έναν αδιανόητο φόνο και τα δυο του θύματα, και μια κατάδυση σε μια ψυχή που συγκλονίζει με το φως και το σκοτάδι της.

Μας λέει η Κατερίνα:

Αυτό το βιβλίο δεν έχει σκοπό να πληγώσει κανέναν, εκτός απ' αυτούς που θα το διαβάσουν.

Αυτό το βιβλίο, θα πουν, είναι γεμάτο ψέματα, κακοθήθειες, ανακρίβειες, παρακάρση της οικογενειακής μας ιστορίας από ένα μυαλό χολωμένο κι άρρωστο, που γυρεύει εκδίκηση για τον θάνατο που μόνο του επέλεξε.

Όσοσο εμένα αυτή είναι η αλήθεια μου, κι από κει και πέρα, ο καθέας διαλέξει τη λήθη που του ταιριάζει, που τον ανακουφίζει. Έτσι είναι αν έτσι νομίζουν.

Αυτό το βιβλίο με διαλύει.

Αυτό το βιβλίο έχει σκοπό να με διαλύσει, να με κάνει κομμάτια.

Μέσα στα κομμάτια μου είμαι. Κι όποιος την ακούσει δεν θα την ξεχάσει ποτέ.



# παιδότοπος

## Στον παππού και στη γιαγιά με αγάπη



Επιμέλεια:  
**ΒΑΓΓΕΛΗΣ ΚΑΚΑΤΣΑΚΗΣ**  
Kakatsakis@sch.gr

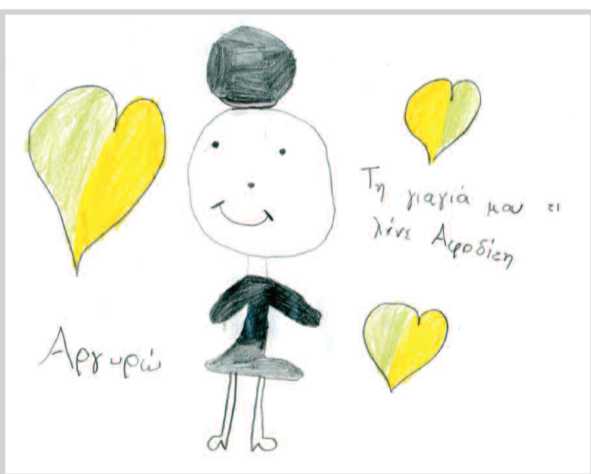
Καλοί μου φίλοι, καλό Σαββατοκύριακο!  
Ενα μέρος από τις πάρα πολλές και καλές εργασίες που έκαναν για τους παππούδες και τις γιαγιάδες τους, με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα Τρίτης Ηλικίας, τα παιδιά της Δεύτερης τάξης του 5ου Δημοτικού Σχολείου Χανίων, με την προτροπή της δασκάλας τους, Τόνιας Σκουλά, φιλοξενούμε στον σημερινό Παιδότοπο. Κάποια "σκέφτομαι και γράφω", κάποιες ζωγραφιές και δυο ακροστοιχίδες, μια για τη γιαγιά

και μια για τον παππού. Αγαπούν πολύ, πάρα πολύ, τα Δευτεράκια του Πέμπτου τους παππούδες και τις γιαγιάδες, κι ευκαιρία έψαχναν να το δείξουν. Γιατί όπως γράφουν στο σημείωμα που μου έστειλαν, «μας κάνουν όλα τα κατήρια, μας παρηγορούν όταν μαλώνει η μαμά, μας διαβάζουν όμορφα παραμύθια, γίνονται αλογάκια και αεροπλανάκια, παίρνοντας μας στους ώμους τους και μας προσέχουν ατέλειωτες ώρες όταν οι γονείς μας δουλεύουν». Είναι φανερό

ότι έγινε μεγάλη κουβέντα στην τάξη για το θέμα πριν αρχίσουν τα παιδιά να κάνουν τις εργασίες τους!

Τι κρίμα που δεν χώρεσαν όλες! Καλή πρόοδο παιδιά και να σας χαίρονται μαζί με τους γονείς σας και οι παππούδες με τις γιαγιάδες σας. Και βέβαια η καλή σας δασκάλα!

Σας χαιρετώ με αγάπη  
Β.Θ.Κ.



### ΛΥΣΕ ΤΗΝ ΑΚΡΟΣΤΟΙΧΙΔΑ ΤΟΥ "ΠΑΠΠΟΥ"

1. Π \_\_\_\_\_
2. Α \_\_\_\_\_
3. Π \_\_\_\_\_
4. Π \_\_\_\_\_
5. \_\_\_\_\_ Ο \_\_\_\_\_
6. Υ \_\_\_\_\_
7. Σ \_\_\_\_\_

1. Παίζει μαζί μας παιχνίδια είναι...
2. Τον αγαπάμε πολύ, είναι...
3. Μας διαβάζει παραμύθια είναι...
4. Όταν μαλώνει η μαμά μας... (παρηγορεί)
5. Έχει καλή καρδιά, είναι...
6. Έχει τεράστια υπομονή, είναι...
7. Μαζί... δηλαδή κουβεντιάζουμε για τα πάντα!

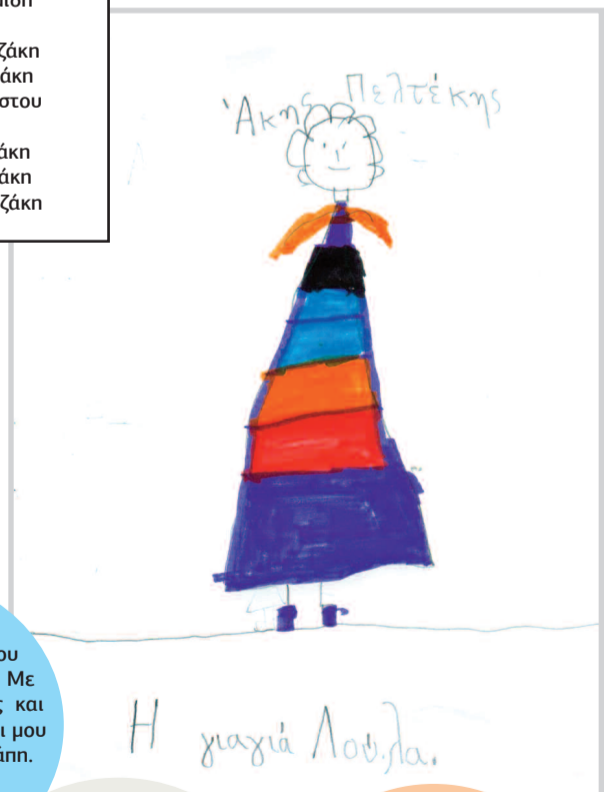
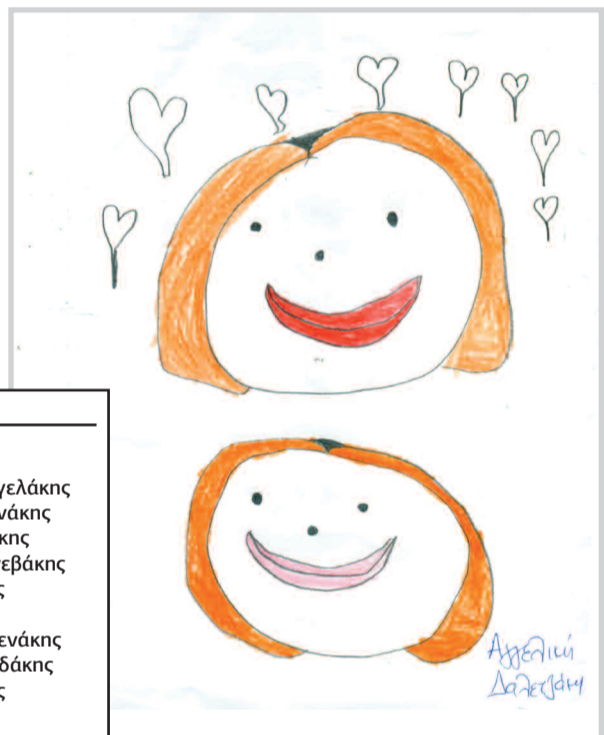
### Η ΑΚΡΟΣΤΟΙΧΙΔΑ ΤΗΣ ΓΙΑΓΙΑΣ

1. Γ \_\_\_\_\_
2. \_\_\_\_\_ Ι \_\_\_\_\_
3. \_ Α \_\_\_\_\_
4. Γ \_\_\_\_\_
5. \_ Ι \_\_\_\_\_
6. \_ Α \_\_\_\_\_

1. Είναι .. σαν ζάχαρη!
2. Φτιάχνει πεντανόστιμα φαγητά, γιατί είναι καταπληκτική...
3. Μας κάνει όλα τα... (κατήρια)
4. Είναι πάντα κεφάτη και...
5. Το σπίτι της λάμπει, γιατί είναι...
6. Μας... τόσα πράγματα!

### ΜΑΘΗΤΕΣ

Χρήστος Γάτσος  
Δημοσθένης Αγγελάκης  
Μάξιμος Τσιμενάκης  
Μάνος Λενταράκης  
Ευτύχης Κατσανεβάκης  
Θοδωρής Σώμης  
Ακης Πελέτης  
Θάνος Κρεμασμενάκης  
Μάριος Φραγκεδάκης  
Γιάννης Σκουλάς  
Γιάννης Σούνας  
Γιάννης Σκαλίδης  
Βαλντρίν Πετσάι  
Κλαρίτα Γερασιμίδη  
Ηλέκτρα Κουρή  
Αγγελική Δαλετζάκη  
Ελισάβετ Μαριδάκη  
Μάρω Καραμούστου  
Βίκυ Νικολάου  
Μαρία Τσαγκαράκη  
Αργυρώ Χορευτάκη  
Εριέττα Καλιοντζάκη



Η γιαγιά Λουζα.

Η γιαγιά μου είναι πολύ καλή. Μου κάνει όλα τα κατήρια. Με πηγαίνει πολλές βόλτες και περνά με πολύ ωραία και μου παίρνει παγωτό. Με αγάπη.

Θοδωρής Σώμης

Τον παππού μου τον λένε Μανώλη και με πηγαίνει βόλτες. Μου κάνει όλα τα κατήρια και κοιμάται μαζί μου. Περνάμε πολύ ωραία. Με αγάπη

Μάνος Λενταράκης

Τη γιαγιά μου τη λένε γιαγιά Μαρία. Όταν θέλω να φάω το κάνει και όταν θέλω να πάω έξω βόλτα με πάει.

Την αγαπώ γιατί είναι η καλύτερη από όλες.

Χρήστος Γάτσος





ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΤΕΡΑΚΗΣ\*

Η γραπτή αποτύπωση του λόγου είναι, κατά τη γνώμη μου, το ισχυρότερο εργαλείο διάδοσης της γνώσης και ανάπτυξης του πολιτισμού. Οι πρώτες προσπάθειες του ανθρώπου γραπτής αποτύπωσης του λόγου (της σκέψης) έγιναν με εικόνες και σύμβολα, που παρίσταναν λέξεις ή και ολόκληρες φράσεις, όπως για παράδειγμα τα ιερογλυφικά των αρχαίων Αιγυπτίων, η γραμμική Α των Μινωιτών, η σφηνοειδής γραφή των Βαβυλωνίων, τα ιδεογράμματα των Κινέζων.

## Η Εκπαίδευση στην αρχαία Ελλάδα

Τον 16ο αιώνα π.Χ. οι Φοίνικες, για να κάμουν πιο εύκολες τις εμπορικές τους συναλλαγές, ξεκίνησαν μια προσπάθεια εξεύρεσης ενός τρόπου που να απλοποιεί τη γραπτή αποτύπωση του λόγου. Η προσπάθεια αυτή κράτησε σχεδόν τρεις αιώνες. Τον 13ο αιώνα π.Χ. σχημάτισαν ένα αλφάβητο με 22 σύμβολα, που το καθένα τους εκφράζει έναν ήχο και όχι μία λέξη ή μία φράση. Αυτό το αλφάβητο το πήραν οι Έλληνες τον 9ο αιώνα π.Χ., το συμπλήρωσαν και (πολύ) αργότερα το πήραν από αυτούς οι άλλοι ευρωπαϊκοί λαοί.

Η χρήση του αλφαβήτου έφερε επανάσταση στην αποτύπωση και τη διάδοση της σκέψης και της γνώσης. Αυτή η γραπτή αποτύπωση του λόγου (δηλαδή η γραφή) με λίγα απλά και κατανυπτά σύμβολα βοήθησε ώστε η γνώση να γίνει προσβάσιμη ακόμη και στα παιδιά των φτωχότερων τάξεων μέσα από την ομαδική εκπαίδευση που είχε ως κατάληξη τη δημιουργία σχολείων.

Οι πρώτες γραπτές πληροφορίες για την εκπαίδευση των αρχαίων Ελλήνων οφείλονται στον Όμηρο (8ος αιώνας π.Χ.). Αυτό βέβαια δεν σημαίνει ότι πριν από τον Όμηρο δεν υπήρχε καθόλου εκπαίδευση στους Έλληνες. Μάλιστα στους μυθικούς χρόνους αναφέρεται ότι ο Κένταυρος Χείρων αναλάμβανε την αγωγή παιδιών και ότι αυτός εκπαίδευσε τον Αχιλλέα και άλλους ήρωες. Η αρχαϊκή αυτή εκπαίδευση ήταν προνόμιο των ευγενών και των βασιλέων, που αποτελούσαν την αριστοκρατία των πολεμιστών, και αποσκοπούσε στο να καταστήσει

τους νέους γενναίους πολεμιστές και ευγενικούς ανθρώπους, που ήταν ο ιδανικός τύπος του ομηρικού ανθρώπου. Αυτό επιτυγχανόταν με διάφορα αγωνίσματα όπως αυτά της πάλης, της πυγμαχίας, της ιππασίας, του κυνηγιού, της ρίψης ακοντίου και λίθου, αλλά και της μουσικής και του χορού. Για πολλούς αιώνες τα έργα του Ομήρου ήταν το αναγνωστικό βιβλίο των Ελλήνων παιδιών. Υπολείμματα της αρχαϊκής αυτής αγωγής συναντάμε αργότερα στη Σπάρτη και στη Μακεδονία του Φιλίππου Β'.

Εχουμε μαρτυρίες ότι τα παιδιά διδάσκονταν κατά ομάδες σε σχολεία, τουλάχιστον από τις αρχές του πέμπτου αιώνα π.Χ.. Ο Ηρόδοτος αναφέρει ένα σχολείο στη Χίο με 120 παιδιά (Βιβλίο 6, σελ. 48).

«Τούτω δε εν τη πόλι (της Χίου) τον αυτών τούτον χρόνον, ολίγον προ της ναυμαχίας, παισί γράμματα διδασκομένοι ενέπεσε η στέγη, ώστε απ' εκατόν είκοσι παιδών εις μούνος απέφυγε». Σε ελεύθερη μετάφραση: «Την ίδια εποχή, λίγο πριν τη ναυμαχία στην μεγαλύτερη πόλη του νησιού έπεσε η στέγη ενός σχολείου και καταπλάκωσε τους μαθητές. Και από εκατόν είκοσι παιδιά ένα μόνο σώθηκε».

**Σημείωση:** Αναφέρεται στη ναυμαχία της Λάδης που έγινε το 494 π.Χ. μεταξύ Ιώνων και Περσών. Η Λάδη είναι ένα μικρό νησάκι έξω από τη Μίλπο. Η Χίος και η Σάμος είχαν επικοινωνήσει από Ίωνες το 1100 π.Χ. περίπου, δηλαδή οι κάτοικοι της Χίου ήταν Ίωνες.

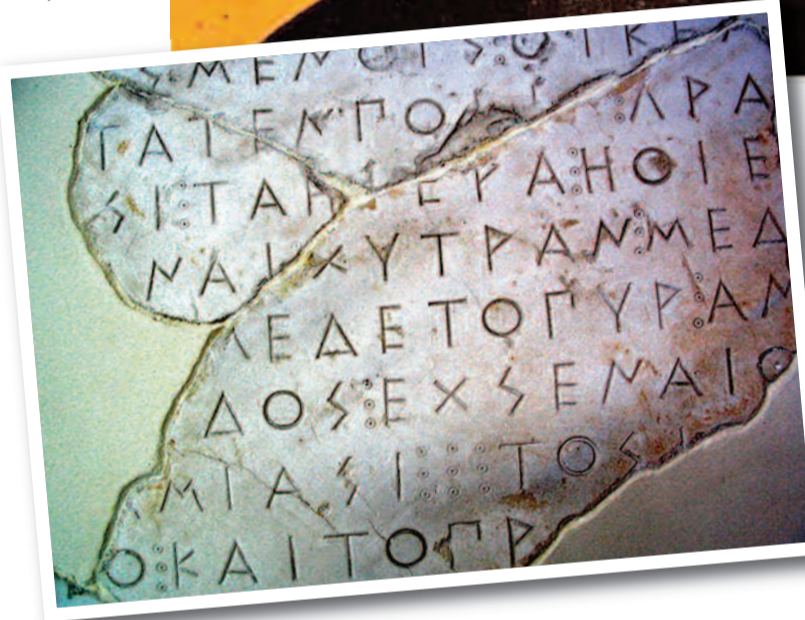
Αλλά και ο Πλούταρχος (στο έργο του Βίος Θεμιστοκλέους, 10) αναφέρει πως το 480 π.Χ. οι Τροιζήνιοι έδωσαν σχολεία στους Αθηναίους πρόσφυγες, που είχαν εξαναγκαστεί σε φυγή μετά τη περσική εισβολή.

Σχετικά με το ποια είναι η κατάλληλη ηλικία ενός παιδιού να αρχίζει την εκπαίδευση του στο σχολείο, ο Πλάτων θεωρούσε ως κατάλληλο το 6ο έτος της ηλικίας του για να αρχίσει η σωματική άσκηση και το 10ο για τη διδασκαλία.

Ο Αριστοτέλης θεωρούσε ότι το παιδί μέχρι το 5ο έτος έπρεπε να παραμένει κατ' οίκον, μέχρι το 7ο να ασκείται στη γυμναστική και κατόπιν στη μάθηση.

Η διδασκαλία στην αρχαία Ελλάδα διαρκούσε 11 - 12 έτη και χωριζόταν σε δυο κύκλους.

Στον πρώτο ή κατώτερο κύκλο, που διαρ-



«Επειδάν δε απαλλαγώσιν εκ διδασκάλων, η πόλις αυτους τε νόμους αναγκάζει μανθάνειν και ζην κατ' αυτους».

Μετά το 18ο έτος οι νέοι έδιναν τον όρκο του εφήβου και μετά η πολιτεία αναλάμβανε την στρατιωτική εκπαίδευσή τους.

Στην Αθήνα η παιδεία ήταν υποχρεωτική από το νόμο, αλλά με υποχρέωση της οικογένειας η οποία πλήρωνε τα δίδακτρα. Στην Κρήτη και στη Σπάρτη ήταν υπο-

χρεωτική αλλά με τη φροντίδα της πολιτείας, του κράτους.

Στον Πρωταγόρα (κεφάλαιο 15) ο Πλάτωνας περιγράφει το σύστημα της αγωγής και τα στάδια της παιδείας στην Αθήνα τον 5ο αιώνα π.Χ..

Από τις δύο πληροφορίες, που αναφέρονται στο σχολείο της Χίου και την παραχώρηση ενός σχολείου από τους Τροιζηνίους στους Αθηναίους, φαίνεται ότι στην Ιωνία και την Τροιζήνα, τουλάχιστον, οι πόλεις κράτη είχαν οργανωμένα σχολεία τουλάχιστον από τις αρχές του 5ου αιώνα π.Χ..

Δε γνωρίζω αν τα σχολεία αυτά λειτουργούσαν με δαπάνη της πόλης - κράτους ή με εισφορές πλουσίων ή με πληρωμή των διδασκάλων από τους γονείς των μαθητών όπως γινόταν στην Αθήνα τα ίδια χρόνια.

Τα σημερινά σχολεία σε όλο τον πολιτισμένο κόσμο, καθώς και το πνεύμα και η οργάνωση της δημόσιας εκπαίδευσης, έχουν τη ρίζα τους στα σχολεία και στο πνεύμα των Ελλήνων του 5ου αιώνα π.Χ..

Οι αρχαίοι Έλληνες είχαν αυξημένα αισθήματα ευθύνης, υποχρέωσης και αλληλεγγύης και όταν υπήρχε ανάγκη να ανταπέδιδαν, γιατί τα αισθήματά τους ήταν πάνω από το συμφέρον τους, ατομικό ή ομαδικό.

Σήμερα τα αισθήματα μοιάζει να είναι λέξη νεκρή για τους ταγούς της Ευρώπης και τη θέση της έχει πάρει η λέξη συμφέρον με ό,τι αυτό σημαίνει (ατομικό, ομαδικό, μεγάλο ή μικρό).

\*Μαθηματικός



**Βιβλιογραφία:**

1. Ιστορία του ελληνικού έθνους, τόμος Β', σελ. 461, Αγωγή των νέων. Εκδοτική Αθηνών.
2. Dictionary Classical Antiquities σελίδα. 204 Education Αθηνών.
3. Ιστορία των αρχαίων χρόνων, Αθηνάς Καλογεροπούλου.
4. Λεξικό του αρχαίου κόσμου, τόμος Δ', Ελλάδα - Ρώμη, εκδόσεις Δομή.
5. Πλάτωνος Μένων, εκδόσεις Πάπυρος 1954.
6. Πλάτωνος Πρωταγόρας. Εκδόσεις Πάπυρος, 1941.
7. Ηρόδοτος, τόμος Ερατώ, εκδόσεις ΚΑΚΤΟΣ.
8. Οι θετικές επιστήμες στην αρχαιότητα, Ο. NEYGEUBER., Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τράπεζας.
9. Πάπυρος Λαρούς, τόμος 55 σελ. 62.
10. Εγκυκλοπαίδεια Δομή.
11. Κοινωνική ιστορία της αρχαίας Αθήνας, LORNA HADWICK. Ανοικτό Πανεπιστήμιο.
12. Εγκυκλοπαίδεια, Πάπυρος Λαρούς.



ΣΤΗΝ ΠΑΡΘΕΝΙΚΗ ΕΜΦΑΝΙΣΗ ΤΟΥ ΑΟΧ ΣΤΗΝ Α' ΕΘΝΙΚΗ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

# Πορεία στο άγνωστο με βάρκα την ελπίδα...



Του ΓΙΩΡΓΟΥ  
ΔΡΑΚΑΚΗ



**Συζητώντας με παράγοντες του συλλόγου για τη φετινή ομάδα του ΑΟ Χανιά - που για πρώτη φορά ανέβηκε στην Α' Εθνική κατηγορία η οποία αύριο ξεκινάει το πρωτάθλημα από τον Βόλο- ήταν αποκαλυπτικοί:**

Ξεκινάμε μία πορεία στο άγνωστο με βάρκα την ελπίδα. Στην πραγματικότητα το ίδιο ισχύει για την πλειοψηφία των γυναικείων ομάδων καθώς κάθε χρόνο ακούνε υποσχέσεις από τις οποίες σχεδόν καμία δεν υλοποιείται και έτσι φθάσαμε σήμερα, από την κλήρωση κιάλας μία ομάδα της Α' κατηγορίας να δηλώσει παραίτηση (Κρήσες Ρεθύμνου). Για τον λόγο αυτό τον περασμένο Αύγουστο στον Βόλο ιδρύθηκε και η Ένωση Γυναικείων Ποδοσφαιρικών Σωματείων Ελλάδος (Ε.Γ.Υ.Π.Ο.Σ.Ε.) με στόχο να βοηθήσει το άθλημα να βρει τον δρόμο του. Διότι οι συνθήκες είναι αντίζες και το οικονομικό πρόβλημα τεράστιο. «Ο ΑΟΧ όπως και οι υπόλοιπες

ομάδες αντιμετωπίζουν σημαντικό πρόβλημα και αν η ΕΠΟ δεν τηρήσει τα περυσινά δεδομένα, τότε προβλέπεται πολύ δύσκολη η συνέχεια. Μάλιστα υπήρξε σκέψη στην συνάντηση που έγινε στον Βόλο να μην κατέβουν καν στο πρωτάθλημα οι ομάδες, τελικά βέβαια συνεχίζουμε. Τώρα με την ίδρυση της Ε.Γ.Υ.Π.Ο.Σ.Ε. στόχος είναι όλες οι ομάδες να αποτελούν ξεχωριστά μέλη των Τοπικών Ενώσεων με δική τους ψήφο, ακόμα και αν όπως ο ΑΟΧ αποτελούν τμήματα συλλόγου που είναι ήδη μέλος στην Ένωση. Η ΟΥΕΦΑ εδώ και 15 χρόνια προσπαθεί να εξαπλώσει το γυναικείο ποδόσφαιρο και στη Νότια Ευρώπη και γενικά θέλει να διευρύνει το κοινό στην ήπειρο μας. Και με δεδομένο ότι στον ανδρικό πληθυσμό είναι ήδη πολύ μεγάλη η εξάπλωσή του, στόχος της είναι πλέον το γυναικείο» σημειώνει ο Χρόνης Νάνος μέλος της διοικούσας Επιτροπής που προσθέτει:

«Εμείς στα Χανιά αντιμετωπίζουμε σημαντικό πρόβλημα και με το γηπεδικό. Από τις 19 Αυγούστου που ξεκινήσαμε προετοιμασία δεν μπορέσαμε να βρούμε μέσω της Δημοτικής Αρχής μία έδρα που να καλύπτει τις αυξημένες υποχρεώσεις μας και έτσι θα έχουμε έδρα τη Μουρνιές όπου οι άνθρωποι εκεί του Μινώταυρου δέχθηκαν να μας κάνουν μία σημαντική έκπτωση. Επίσης προπονήσεις κάνουμε δύο φορές την εβδομάδα στο Ε.Σ. Χανίων και στο γήπεδο 7x7 στη Μοναχή Ελιά, κάτω από δύσκολες συνθήκες αφού το τελευταίο δεν έχει κάποιο χώρο για να χρησιμοποιείται ως αποδυτήρια. Επίσης στην Αγ. Μαρίνα δεν έχει φωτισμό και δεν μπορούμε να το χρησιμοποιήσουμε», αναφέρει ο Χρόνης Νάνος.

### Με το βλέμμα στο μέλλον

Τόσο ο ίδιος όσο και ο προπονητής Δημήτρης Αγγελάκης τονίζουν πάντως ότι το ζητούμενο είναι να συνεχίσει να υπάρχει η ομάδα και να συσπειρώσει μικρά κορίτσια στις τάξεις της.

«Ανεξάρτητα από την πορεία φέτος στην Α'



Ο Χρόνης Νάνος (δεξιά) εκ των μελών της διοικούσας επιτροπής της γυναικείας ομάδας του Α.Ο. Χανιά.

Εθνική, αυτό που μας ενδιαφέρει είναι να συνεχίσει η ομάδα να υπάρχει και τα επόμενα χρόνια σε ένα αρκετά καλό επίπεδο. Είτε μείνουμε, είτε υποβιβαστούμε θέλουμε να συνεχίσουμε την προσπάθεια και να μην έχουμε την τύχη των Αρτέμιδων. Υπάρχουν αρκετά μικρά κορίτσια που ασχολούνται με το άθλημα στα Χανιά και για τον λόγο αυτό κάνουμε διάφορες σκέψεις για το άμεσο μέλλον. Θέλουμε να κάνουμε μία συνεργασία με σχολεία του Νομού και να δημιουργήσουμε 2 τμήματα Ακαδημιών, πιθανόν το ένα στο Αρένα και το άλλο στις Βουκολιές -στο τελευταίο θα μας βοηθήσει και ο μέχρι πρότινος προπονητής μας Τόμας Ντιβάν. Κρυφή μας επι-

θυμία είναι βέβαια μακροπρόθεσμα να μπορέσουμε μέσω μίας σύμπραξης 2-3 επιχειρηματιών να δημιουργήσουμε ένα γήπεδο για τη γυναικεία ομάδα του ΑΟΧ» λένε.

### Θα παλέψει για τη σωτηρία

Για το φετινό πρωτάθλημα τώρα, λογικά τη δεύτερη θέση που οδηγεί στην Β' Εθνική -αφού η μία κατελήφθη από τις Κρήσες- θα προσπαθήσουν να την αποφύγουν οι Χανιώτισσες με τους Πανσερραϊκή, Ατρόμητο και Νέους Εργοτέλη. Με τη στήριξη και τη συμπαράσταση των φιλάθλων, ο στόχος είναι επιφυλάξιμος αλλά σίγουρα υπάρχει πάντα η πιθανότητα να ακολουθήσει και άλλη ομάδα τον δρόμο που χάραξαν οι Ρεθυμνιώτισσες, δηλαδή να αποχωρήσει από το πρωτάθλημα.

Στη γυναικεία ομάδα υπάρχει διοικούσα Επιτροπή την οποία αποτελούν οι: π. Ιωάννης Καραμουσαδάκης (πρόεδρος) με μέλη τους Πολυχρόνη Νάνο, Απόστολο Σαρρή Ευτύχη Καλαϊτζαντωνάκη και Λευτέρη Καλογερόπουλο ενώ πολύτιμη είναι η προσφορά του φυσικοθεραπευτή Αρη Δαμανάκη.

Τέλος να προσθέσουμε ότι η φετινή είναι η πρώτη σεζόν στην εξαετή ιστορία του τμήματος που δεν βρίσκεται στην τεχνική ηγεσία ο Μάνος Βεργαγελάκης, που ήταν ο προπονητής μέχρι τη λήξη της κανονικής διάρκειας του πρωταθλήματος της Β' Εθνικής πέρυσι.



Εκτός από τα κορίτσια που παρουσιάζονται παραπάνω, στο ρόστερ υπάρχουν και αρκετές μικρότερες όπως η εικονιζόμενη Ευτυχία Χατζάκη (μεσοεπιθετικός γεννηθείσα το 2000) που αποτελούν το "αύριο" του συλλόγου.



**Αγγελάκη Κωνσταντίνα**



Γεν.: 8/8/1990  
Θέση: Μέσος  
Πέρυσι: Νέοι Εργοτέλη

**Γιακουμάκη Ελένη**



Γεν.: 17/3/1992  
Θέση: Τερματοφύλακας  
Πέρυσι: 11 συμμετοχές

**Γιαννούτσου Τόνια**



Γεν.: 2/4/1992  
Θέση: Μέσος  
Πέρυσι: 11 συμ. - 8 γκολ

**Δημητριάδη Βάσω**



Γεν.: 28/9/85  
Θέση: Επιθετικός  
Πέρυσι: 7 συμ. - 5 γκολ

**Ζντράβοβιτς Σουζάνα**



Γεν.: 23/9/1992  
Θέση: Μέσος  
Πέρυσι: 11 συμμετοχές

**Θωμαδάκη Μαρία**



Γεν.: 13/5/1997  
Θέση: Επιθετικός  
Πέρυσι: -

**Ιωαννίδου Βασιλική**



Γεν.: 12/7/1980  
Θέση: Επιθετικός  
Πέρυσι: 1 συμμετοχή

**Καλαϊτζαντωνάκη Γεωργία**



Γεν.: 19/12/1999  
Θέση: Μεσοαμυντικός  
Πέρυσι: 2 συμμετοχές

**Καλαφάτη Μαρία**



Γεν.: 21/5/1997  
Θέση: Αμυντικός  
Πέρυσι: 2 συμμετοχές

**Καλογεροπούλου Μαρία**



Γεν.: 19/3/1999  
Θέση: Επιθετικός  
Πέρυσι: 1 συμμετοχή

**Καραμουσαδάκη Αργυρώ**



Γεν.: 11/5/1991  
Θέση: Μεσοεπιθετικός  
Πέρυσι: 9 συμμετοχές

**Καραντωνάκη Μιχαέλα**



Γεν.: 25/1/2001  
Θέση: Μεσοεπιθετικός  
Πέρυσι: Προπαίδες Σπάθας

**Μανιά Ελευθερία**



Γεν.: 10/10/1995  
Θέση: Αμυντικός  
Πέρυσι: -

**Μανουσάκη Ασπασία**



Γεν.: 22/9/1994  
Θέση: Μέσος  
Πέρυσι: -

**Μανωλίτση Χριστιάννα**



Γεν.: 12/2/1991  
Θέση: Επιθετικός  
Πέρυσι: 11 συμ. - 3 γκολ

**Μαραγκουδάκη Στεφανία**



Γεν.: 11/2/1994  
Θέση: Αμυντικός  
Πέρυσι: 9 συμμετοχές

**Μασούρη Σπυριδούλα**



Γεν.: 20/9/1990  
Θέση: Επιθετικός  
Πέρυσι: 5 συμμετοχές

**Μαυροματίδη Μαρία**



Γεν.: 14/6/1996  
Θέση: Μέσος  
Πέρυσι: 10 συμ. - 2 γκολ

**Μοίρα Ουρανία**



Γεν.: 17/9/1992  
Θέση: Μεσοαμυντικός  
Πέρυσι: 1 συμμετοχή

**Μηραουδάκη Ρένα**



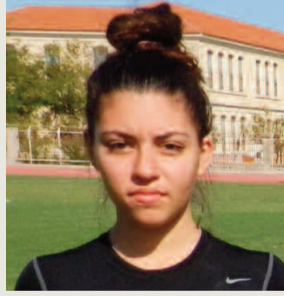
Γεν.: 9/7/1987  
Θέση: Αμυντικός  
Πέρυσι: 8 συμμετοχές

**Νάνου Μαρία**



Γεν.: 8/4/1996  
Θέση: Αμυντικός  
Πέρυσι: 10 συμμετοχές

**Ξανάκη Ευγγελία**



Γεν.: 15/2/1995  
Θέση: Αμυντικός  
Πέρυσι: -

**Πισσαδάκη Μαρία**



Γεν.: 10/5/2000  
Θέση: Μεσοαμυντικός  
Πέρυσι: 1 συμμετοχή

**Ρενιέρη Στέλλα**



Γεν.: 26/5/1997  
Θέση: Αμυντικός  
Πέρυσι: 1 συμμετοχή

**Σαρρή Βεατρίκη**



Γεν.: 1/1/1998  
Θέση: Μέσος  
Πέρυσι: 11 συμ. - 8 γκολ

**Τρουλάκη Μαριλένα**



Γεν.: 3/8/1989  
Θέση: Επιθετικός  
Πέρυσι: -

**Τσαρτσαράκη Κατερίνα**



Γεν.: 19/9/1993  
Θέση: Τερματοφύλακας  
Πέρυσι: 1 συμμετοχή



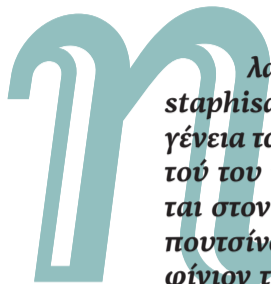
## Ο Προπονητής: Αγγελάκης Δημήτρης

Ο 62χρονος Δημήτρης Αγγελάκης (γεν.: 3 Δεκεμβρίου 1951) ανέλαβε πριν λίγο καιρό προπονητής στην ομάδα καθώς δεν συνεχίστηκε η συνεργασία με τον Τόμας Ντιβιάιν. Ο Αγγελάκης ως ποδοσφαιριστής έχει αγωνισθεί σε ομάδες του Πειραιά και επίσης σε Πανιώνιο Χανίων, Κύδων Βατολάκου και κυρίως Ικαρο Μουρνιών. Από τη β' ομάδα του Ικαρού ξεκίνησε την προπονητική του καριέρα ενώ έχει κάτσει στον πάγκο επίσης: Ηρακλή Σκινέ, Κύδωνα, Τίταν, ΑΟΔΑ, Νέων Χανίων, Κρητικού Αστέρα και δύο φορές ως υπηρειακός σε αυτόν του ΑΟ Χανιά.





Επιμέλεια:  
**ΣΑΚΗΣ ΚΟΥΒΑΤΣΟΣ**  
info@herb.gr



### Βιότοπος - περιγραφή

Λατινική ονομασία του βοτάνου είναι **DELPHINIUM staphisargia** (δελφίνιο η αγριοσταφίδα). Ανήκει στην οικογένεια των Βατραχιδών. Στη χώρα μας συναντούμε 12 είδη αυτού του γένους όπως το Δελφίνιο του Αίαντος (που συναντάται στον Πάρνωνα της Κυνουρίας και ονομάζεται κοινώς Καπουτσίνος, Αγριολινάρι του βουνού και Σπειρονέλλα), το Δελφίνιον το θεριστικόν που ονομάζεται και άνθος του έρωτος ή βοτάνι του καρδινάλιου) κ.ά..

## Δελφίνιο η αγριοσταφίδα

Το δελφίνιο η αγριοσταφίδα, βρίσκεται σε όλη την Ελλάδα και φυτρώνει σε αμμώδεις εκτάσεις και παραθαλάσσιους τόπους. Το συναντούμε με τις ονομασίες άγρια Σταφίδα, Ψειρόχορτο, Ψειριάρικη, Σκυλόλακος, Σκονιδοβότανο, Παπαζωτό και Κονιδοβότανο.

Είναι ετήσιο ή διετές φυτό που φτάνει σε ύψος τα 30 έως 100 εκατοστά. Ορθο, χωρίς διακλαδώσεις, με προεξέχουσες τρίχες. Φύλλα παλαμόβολα. Με λοβούς ελλειπτικούς, μυτερούς, λογχοειδείς ή τρίλοβους. Βοτρυόμορφες ταξιανθίες με άνθη από σκούρο μπλε έως ρόδινο, με 5 ελλειπτικά πέταλα μέχρι 2 εκατοστά, παρόμοια με σέπαλα, από τα οποία το ένα φέρει πλήκτρο. Άλλα 4 πέταλα βρίσκονται στο κέντρο και είναι νεκταροφόρα. Δύο από αυτά, τα ανώτερα, καταλήγουν επίσης σε ενωμένο πλήκτρο που εισέρχεται μέσα στο πλήκτρο του δήθεν σέπαλου. Στήμονες πολυάριθμοι. Καρπός αποτελούμενος από τρεις σάκους με ελαχιστους σπόρους. Είναι μελισσοτροφικό φυτό.

### Ιστορικά στοιχεία

Είναι βότανο γνωστό από την αρχαιότητα. Ο Διοσκουρίδης το αναφέρει ως "φθειροκτόνο". Το χρησιμοποιούσαν για την αντιμετώπιση της ψείρας και των ψύλλων με κρασί και λάδι.

Και στη σημερινή εποχή όμως δεν έχουν περάσει πολλά χρόνια που χρησιμοποιούσαν τους σπόρους του φυτού κοπανισμένους μέσα σε λάδι, ως εντομοκτόνο κατά των ψύλλων, της ψώρας και γενικά των διαφόρων παρασιτικών εντόμων. Το βάμμα των σπερμάτων το χρησιμοποιούσαν κατά νοσημάτων των οφθαλμών, όπως η αμαύρωση και η ιριδίτις, τρίβοντας το μέτωπο με 2-4 φραμμάρια κάθε φορά.

Στην Κρήτη το βότανο το ονόμαζαν άγρια σταφίδα ή ψειροκούκι. Τα σπέρματα του φυτού κοπανισμένα με λάδι τα έκαναν αλοιφή κατά της φθειριάσεως και του ψωροφύτη (κηρίον το μολυσματικόν) των βρεφών και νηπίων. Οι γυναίκες έλουζαν τα μαλλιά τους με αυτό ή τα χτένιζαν βρέχοντας τη χτένα τους μέσα στο βραστάρι του βοτάνου.

### Συστατικά - χαρακτήρας

Το δελφίνιο περιέχει ένα αλκαλοειδές της ίδιας ομάδας με την ακονιτίνη, την καλκατριπίνη. Οι σπόροι περιέχουν 1% αλκαλοειδή (ντεζολίνη και ντελκοζίνη), καθώς και δύο χρωστικές, μία κυανή (δελφινίνη) και μία κίτρινη (καμπιφερόλη).

Γενικά το δελφίνιο είναι δηλητηριώδες φυτό, εξαιτίας της δελφινίνης ή δελφιδίνης που περιέχει και θα πρέπει να χρησιμοποιείται σε μικρές δόσεις σύμφωνα με τις ιατρικές οδηγίες. Άλλα συστατικά των σπόρων είναι στεαρίνη, λιπαρές ουσίες, λάδι, γόμα, άμυλο, φυτικό λεύκωμα, πτητικό οξύ και άλατα.

### Ανθιση - χρησιμοποιούμενα μέρη - συλλογή

Ανθίζει από τον Μάιο μέχρι τον Αύγουστο. Για



θεραπευτικούς σκοπούς χρησιμοποιούνται τα σπέρματα τα οποία μαζεύονται, όταν είναι ώριμα τελείως και τα ονομάζουν ξεροβότανο, κοκκιδόσπορο, ψειροκοτό ή παπαζωτού. Η συλλογή τους γίνεται από τον Ιούνιο μέχρι τον Αύγουστο.

### Θεραπευτικές ιδιότητες και ενδείξεις

Παλιά το φυτό ήταν θεραπευτικό αλλά σήμερα δεν χρησιμοποιείται για θεραπευτικούς σκοπούς. Τα σπέρματα χρησιμοποιούνται στην ιατρική σε πολύ μικρές δόσεις μόλις 8-10 κόκκους. Δρουν ως εμετικά.

Καθαρτικά και ελμινθοκτόνα. Εξωτερικώς τα χρησιμοποιούν για να σκοτώνουν τις ψείρες αλλά καταπολεμούν και την ψώρα.

Το βάμμα των σπερμάτων σε εξωτερική χρήση δρα κατά του εκζέματος με εντριβές και κατά τον ίδιο τρόπο κατά ορισμένων νευραλγιών (γλώσσας, προσώπου) και ακόμη κατά της οδονταλγίας.

Ακόμη χρησιμοποιείται κατά του άσθματος και της νευρικής ή αλλεργικής δύσπνοιας πάντα όμως με ιατρική καθοδήγηση. Οι σπόροι του φυτού ζαλίζουν τα ψάρια.

### Παρασκευή και δοσολογία

Για τις ψείρες και την ψώρα χρησιμοποιούμε 30 γραμμάρια σπόρων σε ένα λίτρο νερό το οποίο βράζουμε για 10 λεπτά. Το λούσιμο με το αφέψημα αυτό εξουδετερώνει τα παράσιτα.

### Προφυλάξεις

Τα σπέρματα του φυτού είναι δηλητηριώδη, έχουν οσμή δυσάρεστη και γεύση πικρή και δυνατή. Περιέχουν δελφίνιο.

Αν τα μασήσεις προκαλούν αίσθημα καύσου στο στόμα, που ακολουθείται από ακατάσχετη έκκριση σιέλου. Στο στομάχι εισαγόμενο σε ικανή ποσότητα προκαλεί τοπικό ερεθισμό.

Η δελφινίνη δρα παραλυτικά στο κεντρικό νευρικό σύστημα, η τοξικότητα του φυτού είναι μεγάλη και τα αποτελέσματα της δηλητηρίασης από αυτό μοιάζουν με εκείνα που προκαλεί το φυτό ακόνιτο.

